

בנק מזרחי טפחות

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 30 בספטמבר 2019

תוכן העניינים הראשי

5	דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
47	סקירת הסיכונים
71	מדיניות ואומדנים חשובונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
72	הצהרות לגבי גילוי בתמצית הדוחות הכספיים
74	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
75	תמצית הדוחות הכספיים
177	ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
185	נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים
192	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בתמצית הדוחות הרבעוניים

בנק מזרחי טפחות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
16	סיכונים עיקריים
16	יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	התפתחויות במבנה ההון
16	התפתחויות במקורות המימון
17	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
18	התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע
18	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
18	נושאים נוספים
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
19	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
19	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
21	סיכונים מובילים ומתפתחים
21	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
21	אירועים לאחר תאריך המאזן
21	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
22	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
22	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
28	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
28	נכסים והתחייבויות
32	הון, הלימות הון ומינוף
33	הלימות הון
35	פעילות חוץ מאזנית אחרת
36	מידע כספי לפי מגזרי פעילות
46	חברות מוחזקות עיקריות
47	סקירת הסיכונים
47	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
48	הערכת גורמי הסיכון
49	סיכון אשראי
65	סיכון תפעולי
66	סיכון שוק וריבית
68	סיכון נדילות ומימון
69	סיכונים אחרים
69	סיכון ציות ורגולציה
69	סיכון חוצה גבולות
70	סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור
70	סיכון מוניטין
70	סיכון אסטרטגי-עסקי
71	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
71	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
71	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
13	מאזן - סעיפים עיקריים
14	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
19	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
20	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
20	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
21	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
22	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
23	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
24	היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
24	פירוט התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי
25	פירוט הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
26	נתוני Cost-Income Ratio
	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות
27	יחס המינוף בתום הרבעון
27	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
28	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
28	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
28	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה
29	וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
29	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
30	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
31	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
31	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
32	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
32	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
32	הרכב ההון העצמי
33	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
34	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
34	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
34	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
35	יחס המינוף של הבנק
35	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018
	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
35	
36	תוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
37	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
39	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
40	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

41	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
42	מגזר עסקים גדולים
43	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
44	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
45	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
48	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם
49	6 הלזים הגדולים בקבוצה
50	אשראי למטרת עסקאות הונות
50	אשראי לחברות ממונפות
	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות
50	למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
50	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
51	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
51	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
52	סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
54	סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
54	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
55	סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
56	סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
57	סיכון אשראי לפי ענפי משק
60	חשיפה למדינות זרות - מאוחד
61	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
62	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
63	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
65	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שביגין נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
66	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
67	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
67	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
67	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
68	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
68	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2019

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 18 בנובמבר 2019 (כ' בחשוון התש"ף), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).
- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.
- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "ייהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמייתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק, וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2018.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני ₪)

לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים						
1,081	1,345	1,236	1,260	1,231	1,543	1,214
90	129	105	121	57	89	147
373	375	378	396	409	395	400
1,544	1,849	1,719	1,777	1,697	2,027	1,761
סך ההכנסות						
82	90	61	77	76	99	70
912	⁽¹⁾ 1,325	936	⁽¹⁾ 1,211	986	1,011	998
569	557	598	683	636	648	650
550	434	722	489	635	917	693
192	212	250	268	213	318	251
343	⁽¹⁾207	454	⁽¹⁾202	404	576	422
רווח נקי⁽²⁾						

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2018	2018	2019
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים		
4,922	3,662	3,988
445	324	293
1,522	1,126	1,204
6,889	5,112	5,485
סך ההכנסות		
310	233	245
⁽¹⁾ 4,384	⁽¹⁾ 3,173	2,995
2,407	1,724	1,934
2,195	1,706	2,245
922	654	782
⁽¹⁾1,206	⁽¹⁾1,004	1,402
רווח נקי⁽²⁾		

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018).
הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היה:

- 472 מיליוני שקלים חדשים. ברבעון השני של שנת 2018
- 378 מיליוני שקלים חדשים. ברבעון הרביעי של שנת 2018
בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 1,269 מיליוני שקלים חדשים.
בשנת 2018 - 1,647 מיליוני שקלים חדשים.

(2) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,402 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 1,004 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 39.6%. הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב-1,269 מיליוני שקלים חדשים, גידול בשיעור של 10.5%.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 12.4%, לעומת תשואה מדווחת על ההון של 9.7% (12.3% ללא חריגים⁽¹⁾) ותשואה של 8.5% בשנת 2018 (11.6% ללא חריגים⁽¹⁾).

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-422 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 454 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הרווח הנקי ברבעון השלישי הושפע מהירידה במדד המחירים לצרכן ברבעון הנוכחי לעומת עלייתו ברבעון המקביל אשתקד. הפער במדד בין הרבעונים המקבילים, 0.9%, אחראי להפרש של כ-113 מיליון שקלים חדשים בהכנסות הבנק בין שני הרבעונים, ראה ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברוח הכולל האחר להלן.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים וברבעון השלישי של שנת 2019 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

- גידול בהכנסות מפעילות שוטפת:
בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 נמשך הגידול בפעילות, שבא לידי ביטוי בעליה בהכנסות מימון נטו מפעילות שוטפת ובהכנסות מעמלות.
- מדד המחירים (הידוע) לצרכן, עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בשיעור של 0.5% בלבד, בהשוואה לעלייה של 1.1% בתקופה המקבילה אשתקד.
ברבעון השלישי של שנת 2019 ירד מדד המחירים לצרכן ב-0.7%, לעומת עלייה של 0.2% ברבעון המקביל אשתקד. הפער במדד בין הרבעונים המקבילים, 0.9%, אחראי להפרש של כ-113 מיליון שקלים חדשים בהכנסות הבנק בין שני הרבעונים.
לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.
- גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות:
ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הפרשה של 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית.
סך ההוצאות התפעוליות מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים וברבעון השלישי של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות.
ראה הסבר לשינויים בכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות, (במיליוני ₪) להלן.

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018).
הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר - ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

ליום	ליום	ליום	ליום	ליום	ליום	ליום	
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	
							מאזן - סעיפים עיקריים
242,805	246,593	248,831	257,873	260,011	264,223	267,001	סך כל המאזן
183,628	187,055	189,796	194,381	196,271	200,728	202,578	אשראי לציבור, נטו
43,156	42,380	42,423	45,162	48,396	48,700	47,125	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,057	9,926	10,093	11,081	9,130	8,816	10,566	ניירות ערך
1,378	1,364	1,360	1,424	1,387	1,375	1,384	בניינים וציוד
187,066	189,900	192,943	199,492	204,777	205,188	207,832	פיקדונות הציבור
29,864	30,034	29,769	30,616	27,721	31,596	30,442	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
885	875	655	625	619	554	673	פיקדונות מבנקים
13,890	13,986	14,441	14,681	15,121	15,740	15,755	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם ב-267.0 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 18.2 מיליארדי שקלים חדשים (7.3%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2018.
- האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם ב-202.6 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 12.8 מיליארדי שקלים חדשים (6.7%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2018.
- פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו ב-207.8 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 14.9 מיליארדי שקלים חדשים (7.7%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2018.
- ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם ב-15.8 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.3 מיליארדי שקלים חדשים (9.1%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2018. ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2019 דומה בהיקפו להון העצמי ליום 30 ביוני 2019, כתוצאה מדיבידנד ששולם במהלך הרבעון בגין רווחים של שני הרבעונים הראשונים של השנה. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	
							מדדי ביצוע עיקריים
10.3	⁽⁸⁾ 6.1	13.4	⁽⁸⁾ 5.7	11.3	15.8	11.1	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
0.97	0.60	1.24	0.54	1.06	1.48	1.06	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
0.57	0.34	0.74	0.32	0.63	0.88	0.64	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
101.9	101.5	101.7	102.6	104.3	102.2	102.6	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
10.16	9.95	10.11	10.01	10.12	10.23	10.13	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
5.43	5.38	5.47	5.42	5.54	5.67	5.62	יחס המינוף ⁽⁴⁾
⁽⁹⁾ 125	120	121	116	120	118	122	יחס כיסוי הנדילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
2.57	3.06	2.80	2.84	2.65	3.13	2.68	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
							יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
59.1	⁽⁸⁾ 71.7	54.5	⁽⁸⁾ 68.1	58.1	49.9	56.7	(Cost Income Ratio) ⁽⁶⁾
1.47	0.89	1.95	0.87	1.73	2.46	1.80	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
							מדדי איכות אשראי עיקריים
							שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.81	0.81	0.81	0.80	0.80	0.80	0.81	שיעור חובות פגומים או חובות בפיקוד של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
1.09	1.12	1.17	1.23	1.25	1.28	1.29	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
0.18	0.19	0.13	0.16	0.15	0.20	0.14	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
0.13	0.11	0.09	0.12	0.14	0.13	0.07	
							נתונים נוספים
67.03	67.17	62.26	63.14	74.60	82.00	86.40	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
47	59	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹¹⁾ 167	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
1.79	2.22	2.01	2.00	1.92	2.38	1.84	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
0.60	0.59	0.59	0.61	0.59	0.57	0.58	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
							מדדי ביצוע עיקריים
							תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
							תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
							תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
							יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
							יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
							(Cost Income Ratio) ⁽⁶⁾
							רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
							מדדי איכות אשראי עיקריים
							הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
							שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
							נתונים נוספים
							דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
							יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
							יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי בתשעת החודשים הגיעה ל-12.4%, לעומת תשואה ללא חריגים⁽⁸⁾ של 12.3% בתקופה המקבילה אשתקד ותשואה ללא חריגים⁽⁸⁾ של 11.6% בשנת 2018 כולה, וזאת למרות הירידה בהשפעת המדד על הכנסות המימון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019.
- יחס היעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 נמוך מ-55%.

סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

-
- (1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
  - (2) מחושב על בסיס שנתי.
  - (3) רווח נקי לטווח נכסי הסיכון הממוצעים.
  - (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לטווח החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
  - (5) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - טווח הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
  - (6) טווח הוצאות התפעוליות והאחרות לטווח כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
  - (7) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.
  - (8) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליון שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליון שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליון שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). התשואה על ההון יחס היעילות של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היו:
תשואה על ההון ברבעון השני של שנת 2018 - 14.1%
תשואה על ההון ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 10.7%
תשואה על ההון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 12.3%
תשואה על ההון בשנת 2018 - 11.6%
יחס יעילות ברבעון השני של שנת 2018 - 53.2%
יחס יעילות ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 61.3%
יחס יעילות ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 61.3%
יחס יעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 55.5%
יחס יעילות בשנת 2018 - 57.2%
  - (9) כולל השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.
  - (10) לא הוכרז דיבידנד החל מהרבעון השני של שנת 2018 עד וכולל הרבעון הראשון של שנת 2019.
  - (11) ברבעון השני של שנת 2019 הוכרז דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סיכונים עיקריים

במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגי המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי-עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

מידע על התפתחויות בסיכונים מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. ראה להלן עדכונים להערכת פוטנציאל ההשפעה של גורמי הסיכון השונים על קבוצת הבנק, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2021-2017, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניות

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.

ביום 11 באפריל 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הצעת כתיב אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה בראשית דבר הדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות הון.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף לסגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הרכיזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון וההנהלה סגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הרכיזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הרכיזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות. פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו ב-207.8 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-199.5 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2018, גידול של 4.2%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 בשיעור של 5.2%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בשיעור של 4.7% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 0.3%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתיב התחייבות ואיגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

ביום 4 באוגוסט, 2019 פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף, הנושא את התאריך 5 באוגוסט, 2019, להנפקת תעודות התחייבות.

ביום 23 ביוני 2019 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב צמודות למדד מסדרה חדשה (סדרה 49), בערך נקוב של 3.0 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 3.0 מיליארדי שקלים חדשים, וכן כתיב התחייבות נדחים מותנים צמודים למדד מסוג CoCo מסדרה חדשה (סדרה 50), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בערך נקוב של 0.7 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 0.7 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 29 באוקטובר 2019, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב צמודות למדד מסדרה חדשה (סדרה 51) בערך נקוב של 2.5 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 2.6 מיליארדי שקלים חדשים, וכן, כתיב התחייבות נדחים מותנים צמודים למדד מסוג CoCo (סדרה 50), בדרך של הרחבת סדרה, הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בערך נקוב של 0.4 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 0.4 מיליארדי שקלים חדשים.

בנוסף לפעילות טפחות הנפקות, קיים לבנק עצמו תשקיף מדף בתוקף מיום 25 בספטמבר 2016 (נושא תאריך 26 בספטמבר 2016), שתוקפו הוארך על ידי רשות ניירות ערך עד ליום 24 בספטמבר 2019. הבנק נערך לפרסום תשקיף מדף חדש.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא בוצעה על ידי הבנק הנפקה מכוח תשקיף זה.

נכון למועד הדוחות הכספיים סך איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הסתכמו ב-30.4 מיליארדי שקלים חדשים, בהשוואה ל-30.6 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מכשירי הון מורכבים

כתיב התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo

כתיב התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון לסיפוג הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו ב-2.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 2.2 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018.

לפרטים בדבר הנפקת כתיב התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo על ידי טפחות הנפקות, ראה לעיל.

מכשירי הון מורכבים אחרים

שטר הון אשר אינו כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ומופחת בהדרגה, ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו ב-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2018.

כתיב התחייבות אחרים

כתיב התחייבות נדחים, אשר אינם נחשבים מכשירי הון מורכבים (נכללים בהון רובד 2 לענין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר), ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו ב-1.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 1.6 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי השליטה של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "אגוד") המחזיקים יחדיו ב-47.63% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד, לרכישת מניות בנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות (להלן: "ההסכם"). כמו כן, עובר למועד ההתקשרות בהסכם, התקבלה הודעתו של בעל מניות נוסף של אגוד, המחזיק (באמצעות נאמנים) במניות אגוד המהוות כ-27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד (להלן: "בעל המניות הנוסף"). על פי ההסכם, כפי שצוין בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים שעיקרם מפורט בהסכם, יפרסם הבנק הצעת רכש חליפין מלאה (להלן: "הצעת רכש") לרכישת מניות בנק אגוד ומנגד התחייבו בעלי מניות השליטה וכן בעל מניות הנוסף להיענות להצעת הרכש, שתושלם בכפוף לתנאים המתלים שנקבעו בהסכם.

ביום 30 במאי 2018 התקבלה החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים להתנגד למיזוג (להלן: "ההחלטה"). ביום 5 באוגוסט 2018 התקשר הבנק עם בעלי המניות בתוספת להסכם (להלן: "תוספת מספר 1"), על פיה הוסכם כי הצדדים וכן אגוד יגישו ערר על ההחלטה. ערר כאמור הוגש ביום 6 בספטמבר 2018. כמו כן, הוסכם כי המועד הקובע המוארך יחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת (להלן: "המועד הקובע המוארך") וכי היה ועד למועד הקובע המוארך יינתן פסק דין לפיו הערר נדחה, או לא יינתן פסק דין בערר, אזי יבוטל ההסכם. ביום 8 ביולי 2019 התקשרו הצדדים להסכם בתוספת מספר 2 להסכם (להלן: "תוספת מספר 2").

על פי תוספת מספר 2 "המועד הקובע המוארך" הוארך ויחול ביום 30 בנובמבר 2019, אולם אם עד למועד זה לא יינתן פסק דין בהליך הערר אזי כל אחד מן הצדדים להסכם יהיה זכאי להודיע לצד השני על דחיית מועד תחולתו של "המועד הקובע המוארך" ליום 31 בדצמבר 2019 (להלן: "המועד הקובע הנדחה"). עוד נקבע כי לבנק עומדת זכות לביטול ההסכם ככל שעד למועד הקובע המוארך או המועד הקובע הנדחה יחליט דירקטוריון הבנק כי בוצעה על ידי אגוד או שאגוד התקשר בעסקה חריגה (כהגדרת מונח זה בסעיף 1 לחוק החברות, התשנ"ט-1999), וזאת בנוסף על העילות המפורטות בסעיף 5.1 לדיווח המידי מיום 5 באוגוסט 2018. בנוסף, על פי תוספת מספר 2, אם לא תתקבל הסכמת בנק ישראל להארכת תקופת הנאמנות בקשר עם החזקותיו של בעל המניות הנוסף עד למועד הקובע הנדחה, יהיה כל צד זכאי לבטל את ההסכם, כך שלמי מהצדדים, עובדיהם, נושאי משרה, מנהלים, בעלי מניות, או חברות קשורות לא תהיינה התחייבויות כלשהן הנובעות מההסכם ו/או טענות כנגד הצדדים האחרים להסכם, עובדיהם, יועציהם, נושאי משרה בהם, מנהליהם, בעלי מניותיהם או חברות קשורות.

לפרטים נוספים בדבר הסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד והתוספת, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017, דוח מידי מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא: 01-053347-2018), דוח מידי מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא: 01-01-2018-060643), דוח מידי מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 01-072859-2018), דוח מידי מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא: 01-070000-2019).

מכירת זכויות והתחייבויות בתיק המשכנתאות

ברבעון הראשון של שנת 2019 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי למכירת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו של תיק הלוואות לדירור שסכומו הכולל הוא כ-0.7 מיליארדי שקלים חדשים. תיק הלוואות שנמכר כולל הלוואות שבהן שיעור המימון (LTV) אינו עולה על 60%. יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי יוסו). בהתאם להסכם הניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדירור עבור עצמו, לרבות החלק בתיק הלוואות שנותר בבעלותו.

זכייה במכרז לשירותי קסטודיאן

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2018, זכה הבנק בהליך מכרזי למתן שירותי קסטודיאן לגוף מוסדי גדול, וכפועל יוצא קלט היקף משמעותי של נכסי הלקוח.

לפרטים בדבר התפתחויות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול, תפעול ו/או משמרת ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר (פעילות חוץ מאזנית אחרת), להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יהב לפלטפורמה חדשה, הבנק סיים תהליך לבחינת מעבר מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק למודול שוק ההון של פלטפורמה חדשה והחל בפרויקט ברבעון הראשון של שנת 2019. הפרויקט מתקדם ומצוי בשלב האפיון המפורט.

כמו כן, לאחרונה החל פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

הפעילות הבינלאומית בקבוצת הבנק כוללת פעילות עסקית ושירותי בנקאות פרטית באמצעות חברות בנות, סניפים ונציגויות במקסיקו סיטי ובגרמניה. הפעילות הבינלאומית של הקבוצה בארץ מתמקדת בעיקר בבנקאות פרטית, ובמתן שירותים פיננסיים לתושבי חוץ בחוץ לארץ, במימון סחר חוץ, באשראי מקומי ובהשתתפות באשראים סינדיקטיביים. כמו כן, מתן שירותים בנקאיים ללקוחות ישראליים המקיימים פעילות בחוץ לארץ.

הבנק בוחן את הפריסה הבינלאומית הכוללת בשלוחותיו בחוץ לארץ, ובמסגרת זו פועל לסגירתן של הנציגויות במקסיקו סיטי ובגרמניה והפסיק פעילות הנציגים הניידים של הבנק בחוץ לארץ.

לפירוט השלוחות השונות ועיסוקיהן ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (תוצאות הפעילות בחוץ לארץ) בדוחות הכספיים לשנת 2018.

נושאים נוספים

אחריות תאגידית

ביום 1 באוגוסט 2019 פרסם הבנק את דוח האחריות התאגידית שלו לשנת 2018.

לפרטים ראה דוח אחריות תאגידית של הבנק באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

תיקון תקנון

ביום 2 באפריל 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון תקנון הבנק, לעניין מינויים של דירקטורים (שאינם דירקטורים חיצוניים) באסיפה הכללית של הבנק ומשך כהונתם. לפרטים נוספים ראה דיווח מיום 2 באפריל 2019 (מספר אסמכתא: 2019-01-031993).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור ב(4-2) לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

לפרטים בדבר תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית, לעיל.

אופציות לנושאי משרה ומנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות

ביום 11 באפריל 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הקצאת כתבי אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018.

התפתחויות נוספות בשנת 2019:

לאחר שבשנת 2018 החלה מגמה של צמצום מוניטרי בחלק מהשווקים המפותחים אשר באה לידי ביטוי בעליית ריבית ובצמצום ההרחבות הכמותיות, החל מאמצע שנת 2019 חל היפוך מגמה, וחודשה מדיניות הרחבה מוניטרית, על רקע התמתנות הפעילות הכלכלית והתגברות הסיכונים בכלכלה העולמית. בארצות הברית הופחתה במהלך השנה ריבית ה-FED שלוש פעמים מרמה של 2.5%-2.25% לרמה של 1.75%-1.5%. באירופה הודיע ה-ECB כי הריבית המוניטרית לא תועלה בשנת 2019, ובחודש ספטמבר הופחתה ריבית הפיקדונות בשיעור של 0.1% לרמה של -0.5%, במקביל לחידוש רכישות אגרות חוב בהיקף של 20 מיליארדי אירו בחודש.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019

המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

צמיחת התוצר הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2019 בשיעור של 3.4%, בהמשך לשיעור של 2.8% במחצית השנייה של שנת 2018, ושל 3.4% בשנת 2018 כולה. קצב צמיחת התוצר במחצית הראשונה של שנת 2019 הושפע לחיוב בעיקר מהסעיפים הבאים: התרחבות הצריכה הפרטית, בין היתר בהשפעת הקדמת רכישות כלי רכב טרם העלאת המס הירוק, המשך התרחבות ביצוא השירותים וגידול בהשקעה בנכסים קבועים. צמיחת התוצר ללא מיסים על היבוא, המהווה אומדן לצמיחת המשק בנטרול יבוא כלי רכב הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-3.1%. המדד המשולב של בנק ישראל עלה במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור שנתי של 2.7%, לעומת עלייה בשיעור של 3.5% ושל 3.9% בשנים 2018 ו-2017, בהתאמה. בנק ישראל מעריך כי המשק צמח במהלך שלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2019 בהתאם לקצב הצמיחה הפוטנציאלי שלו.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 עלה מדד המחירים לצרכן ב-0.6%, לעומת 1.1% בתקופה המקבילה אשתקד. עליית המדד הושפעה בעיקר מהתייקרות במחירי הדיוור, החינוך והתרבות, תחזוקת הדירה והתחבורה והתקשורת. התייקרות קוזזה בחלקה על ידי הוזלה במחירי ההלבשה וההנעלה. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2019 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.3%. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שערי חליפין (באחוזים)	31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2019
שער החליפין של:		
דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.748	3.482
אירו (בשקלים חדשים)	4.292	3.805
שיעור השינוי (באחוזים)	(7.1)	(11.3)

ביום 12 בנובמבר 2019 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.511 - פיחות של 0.8% מיום 30 בספטמבר 2019. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 3.868 פיחות של 1.7% מיום 30 בספטמבר 2019.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מדיניות מוניטרית

מתחילת שנת 2019 לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא נותרה ברמה של 0.25%. המדיניות המוניטארית של בנק ישראל מתחילת השנה הושפעה מן הגורמים הבאים: התכנסות המשק לקצב הצמיחה הפוטנציאלי שלו, בעקבות המשך קצב גידול גבוה של הצריכה הפרטית לצד קיפאון ביצוא הסחורות; ציפיות אינפלציה לטווח הקצר שירדו מעט ונמצאות בקרבת הגבול התחתון של יעד יציבות המחירים; ההתחזקות של השקל ביחס לסל המטבעות מתחילת השנה; התגברות הסיכונים הנשקפים לכלכלה העולמית נוכח החרפת "מלחמת הסחר" בין ארצות הברית לסין; עליית הסיכון הפוליטי באירופה; האטת הצמיחה של הכלכלות העיקריות בעולם עדכון תחזיות הצמיחה בהן כלפי מטה ונקיטת מדיניות מוניטרית מרחיבה על ידי הבנקים המרכזיים העיקריים.

בתחילת חודש אוקטובר 2019 הודיע בנק ישראל כי להערכתו לא תועלה הריבית בישראל למשך זמן ממושך, וייתכן כי אף תופחת.

מדיניות פיסקלית

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 30.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון תקציבי מצטבר בסך של 23.8 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2019 הסתכם ב-3.3% (3.8% בנטרול השפעת דחיית מסים מחודש ספטמבר אוקטובר אשתקד), לעומת יעד גירעון של 2.9% בשנת 2019. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 נרשם גידול של 7.5% בהוצאות משרדי הממשלה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) במהלך שמונת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-32.8 אלף דירות, עלייה של כ-29% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ושל 15% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2017. העלייה מוסברת בין היתר, בביצוע עסקאות של מחוסרי דיור שזכו בדירות במסלול "מחיר למשתכן". במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 50.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 43.7 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-39.8 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2017, עלייה של 15% ו-27% בהתאמה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור בבעלות עלו במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש אוגוסט 2019 בשיעור של 1.3%, לאחר ירידה בשיעור של 1.6% בשנת 2018 ושל 1.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון השלישי של שנת 2019, התנהל במגמה חיובית בהובלת הבורסות בארצות הברית ובשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

	2019	2019	2018	2019	2018	2018	מדד
	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שני	רבעון ראשון	
תל-אביב 35	1.1	3.6	5.4	(10.9)	8.3	5.6	(4.9)
תל-אביב 125	3.2	4.7	6.4	(10.2)	9.0	4.0	(4.0)
תל-אביב 90	9.2	7.1	10.2	(9.0)	9.9	(1.3)	(1.7)

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון השלישי של 2019 בכ-1.4 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה למחזור הממוצע ברבעון המקביל אשתקד. בתשעת חודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם מחזור המסחר היומי הממוצע בכ-1.3 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 1.4 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

	2019	2019	2018	2019	2018	2018	מדד
	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שני	רבעון ראשון	
אג"ח כללי	2.6	1.7	3.2	(1.6)	0.8	(0.5)	(0.1)
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	3.5	2.1	3.5	(1.6)	0.4	(0.5)	0.3
אג"ח ממשלתי לא צמודות	3.5	1.4	2.3	(0.4)	0.2	(1.1)	0.2
תל בונד 20	2.0	1.9	4.3	(2.4)	1.1	0.6	(0.4)
תל בונד 40	1.1	2.1	3.2	(1.9)	1.1	0.7	(0.4)

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

כלכלה עולמית

כלכלת ארצות הברית צמחה ברבעון השלישי של שנת 2019 בקצב שנתי של 1.9%, לעומת קצב של 2.0% ברבעון הקודם, ושל 2.9% בשנת 2018 כולה, וזאת בהובלת צמיחת הצריכה הפרטית, ועל אף ירידה בהשקעות בנכסים קבועים. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 חל שיפור במדד המסחר הקמעונאי, אך במדד הייצור התעשייתי ובמדד מנהלי הרכש נרשמה התמתנות על רקע המשך מתיחות הסחר מול סין. מנגד, התקבלו נתונים חיוביים משוק העבודה: שיעור האבטלה נותר נמוך מ-4%, שיעור ההשתתפות עלה במעט והשכר הריאלי המשיך לצמוח בקצב של כ-0.3%. בשל חשש מהמשך התמתנות בפעילות הכלכלית, הפחית ה-FED במהלך השנה את הריבית שלוש פעמים לרמה של 1.75%-1.5%.

התוצר בגוש האירו צמח ברבעון השלישי של שנת 2019 בשיעור של 1.1%, לעומת 1.2% ברבעון הקודם ולעומת צמיחה של 1.8% בשנת 2018 כולה. בתשעת החודשים הראשונים של השנה המשיך מדד הייצור התעשייתי להתכווץ ומדד מנהלי הרכש ומדדי הציפיות המשיכו לרדת. בעקבות ההאטה בפעילות הכלכלית באירופה הוריד ה-ECB בחודש ספטמבר את הריבית על הפיקדונות לשיעור של -0.5%, והחל בהרחבה מוניטרית של רכישות איגרות חוב בהיקף של 20 מיליארדי אירו בחודש. האיחוד האירופי נענה לבקשת בריטניה לדחות את פרישתה ליום 31 בינואר 2020. בניסיון להוביל להכרעה בסוגיית הברקזיט, הפרלמנט בבריטניה החליט על הקדמת הבחירות ליום 12 בדצמבר 2019.

הכלכלה הסינית צמחה ברבעון השלישי של שנת 2019 בשיעור שנתי של 6.0%, לעומת קצב של 6.2% ברבעון הקודם, ושל 6.6% בשנת 2018 כולה. קצבי צמיחת מדדי הייצור התעשייתי והמסחר הקמעונאי התמתנו במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019. במדד מנהלי הרכש היצרני חלה ירידה, והוא מעיד על התכווצות בפעילות הכלכלית זה החודש השישי ברציפות.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2019 רבעון שלישי	2019 רבעון שני	2019 רבעון ראשון	2018 רבעון רביעי	2018 רבעון שלישי	2018 רבעון שני	2018 רבעון ראשון
דאו ג'ונס	1.2	2.6	11.2	(11.8)	9.0	0.7	(2.5)
S&P 500	1.2	3.8	13.1	(14.3)	7.2	2.9	(1.2)
נאסד"ק 100	1.0	4.0	16.6	(17.0)	8.3	7.0	2.9
DAX	0.2	7.6	9.2	(13.8)	(0.5)	1.7	(6.4)
FSTE 100	(0.2)	2.0	8.2	(10.4)	(1.7)	8.2	(8.2)
CAC	2.5	3.5	13.1	(13.9)	3.2	3.0	(2.7)
Nikkei	2.3	0.3	6.0	(17.0)	8.1	4.0	(5.8)

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילות נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת תהליך למיפוי וזיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתמשך בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק, סיכונים כגון: סיכונים אשראי, ריבית ונזילות. כמו כן, מזהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתמשך בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לרבעון השלישי של שנת 2019 ולשנת 2018 המפורטים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואה החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 3.ב10. ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.

אירועים לאחר תאריך המאזן

- לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השלישי של שנת 2019 ראה פרק "ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון" להלן, וכן דוח על השינויים בהון העצמי וביאור אירועים לאחר תאריך המאזן במסגרת דוחות כספיים אלה.
- לפרטים בדבר הנפקת איגרות חוב של מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ ראה פרק "התפתחויות במקורות המימון" לעיל.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1 ב. לדוחות כספיים אלה, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 9 שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

כמפורט בביאור 1 ג. לדוחות כספיים אלה, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון ASU 2017-12 המעדכן את נושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וחשבונאות גידור. העדכון כולל שינויים בהנחיות המדידה והיעוד של יחסי גידור כשירים ובדרישות ההצגה של תוצאות הגידור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,402 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 1,004 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 39.6%. הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב-1,269 מיליוני שקלים חדשים, גידול בשיעור של 10.5%.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 12.4%, לעומת תשואה מדווחת על ההון של 9.7% (12.3% ללא חריגים⁽¹⁾) ותשואה של 8.5% בשנת 2018 (11.6% ללא חריגים⁽¹⁾).

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-422 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 454 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הרווח הנקי ברבעון השלישי הושפע מהירידה במדד המחירים לצרכן ברבעון הנוכחי לעומת עלייתו ברבעון המקביל אשתקד. הפער במדד בין הרבעונים המקבילים, 0.9%, אחראי להפרש של כ-113 מיליון מיליוני שקלים חדשים בהכנסות הבנק בין שני הרבעונים, כמפורט להלן.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ ברבעון השלישי של שנת 2019, כמפורט להלן, הסתכמו ב-1,361 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,341 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 1.5%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, כמפורט להלן, הסתכמו ב-4,281 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,986 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.4%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השלישי של שנת 2019, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,372 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,253 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 9.5%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-4,078 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,615 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12.8%.

שיעורי הגידול בפעילות השוטפת גבוהים משיעורי הגידול בהיקפי הפעילות וזאת לאור השיפור במרווחי המימון.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

	2019	2019	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018
	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי
	2019	2019	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2018
	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי
הכנסות ריבית, נטו	1,214	1,543	1,231	1,260	1,236	1,345	1,081	1,260	1,081
הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽²⁾	147	89	57	121	105	129	90	121	90
סך הכנסות מימון	1,361	1,632	1,288	1,381	1,341	1,474	1,171	1,381	1,171
בניכוי:									
השפעת מדד המחירים לצרכן	(81)	235	(42)	17	32	172	(39)	17	(39)
הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים	6	9	12	12	9	8	12	12	12
רווחים מממוש איגרות חוב וניירות ערך זמינים למכירה									
ורוחים מאיגרות חוב למסחר, נטו	30	1	12	2	11	-	2	2	2
השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽³⁾⁽⁴⁾	34	30	(43)	26	36	73	55	26	55
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	(11)	275	(61)	57	88	253	30	57	30
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	1,372	1,357	1,349	1,324	1,253	1,221	1,141	1,324	1,141

	תשעה חודשים	תשעה חודשים
	2019	2018
	2019	2018
	תשעה חודשים	תשעה חודשים
הכנסות ריבית, נטו	3,988	3,662
הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽²⁾	293	324
סך הכנסות מימון	4,281	3,986
בניכוי:		
השפעת מדד המחירים לצרכן	112	165
הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים	27	29
רווחים מממוש איגרות חוב וניירות ערך זמינים למכירה		
ורוחים מאיגרות חוב למסחר, נטו	43	13
השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽³⁾⁽⁴⁾	21	164
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	203	371
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	4,078	3,615

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018).

(2) הרווח הנקי של הבנק, ללא חריגים, כלומר - ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הגדורות מכך. הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגדרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(3) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נבעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

(4) כולל השפעת רישום רוחים ממניות שאינן למסחר:
 - ברבעון הראשון של שנת 2019 - 16 מיליוני שקלים חדשים.
 - ברבעון השני של שנת 2019 - 16 מיליוני שקלים חדשים.
 - ברבעון השלישי של שנת 2019 - 30 מיליוני שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	רבעון שלישי		רבעון שלישי	
	שעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2018	2019
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	10.3	40	389	429
משקי בית- אחר	8.7	27	312	339
בנקאות פרטית	16.7	3	18	21
סך הכל אנשים פרטיים	9.7	70	719	789
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	12.2	32	263	295
עסקים בינוניים	23.0	14	61	75
עסקים גדולים	(3.0)	(4)	134	130
גופים מוסדיים	(16.7)	(5)	30	25
סך הכל פעילות עסקית	7.6	37	488	525
ניהול פיננסי	-	(86)	79	(7)
סך הכל פעילות בישראל	1.6	21	1,286	1,307
פעילות חוץ לארץ	(1.8)	(1)	55	54
סך הכל	1.5	20	1,341	1,361

מגזר פעילות	שעור השינוי (באחוזים)		תשעה חודשים תשעה חודשים	
	שעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2018	2019
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	11.5	129	1,118	1,247
משקי בית- אחר	10.3	94	917	1,011
בנקאות פרטית	20.4	11	54	65
סך הכל אנשים פרטיים	11.2	234	2,089	2,323
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	16.2	120	742	862
עסקים בינוניים	22.5	40	178	218
עסקים גדולים	-	-	393	393
גופים מוסדיים	(3.3)	(3)	90	87
סך הכל פעילות עסקית	11.2	157	1,403	1,560
ניהול פיננסי	(31.8)	(107)	337	230
סך הכל פעילות בישראל	7.4	284	3,829	4,113
פעילות חוץ לארץ	7.0	11	157	168
סך הכל	7.4	295	3,986	4,281

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	רבעון שלישי 2019	רבעון שלישי 2018	שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים 2019	תשעה חודשים 2018	שיעור השינוי (באחוזים)
מטבע ישראלי לא צמוד	175,052	161,296	8.5	169,699	160,884	5.5
מטבע ישראלי צמוד למדד	56,944	52,852	7.7	56,135	52,222	7.5
מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)	12,184	15,164	(19.7)	13,576	13,641	(0.5)
סך הכל	244,180	229,312	6.5	239,410	226,747	5.6

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזרים השונים נובעים מצמיחת האשראי לציבור. הקיטון ביתרות הממוצעות במטבע חוץ נובע מהסטת שימושים למגזר השקלי, וזאת במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽⁴⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שלישי 2019	רבעון שלישי 2018	תשעה חודשים 2019	תשעה חודשים 2018
מטבע ישראלי לא צמוד	2.05	1.95	2.08	1.93
מטבע ישראלי צמוד למדד	1.44	1.25	1.22	1.12
מטבע חוץ	1.04	1.06	0.73	1.19
סך הכל	1.72	1.73	1.75	1.70

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

שינויים בפערי הריבית:

במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר השקלי הצמוד למדד חלה עלייה במרווחי המימון בהשוואה לתקופה המקבילה. במגזר מטבע חוץ – עלייה בריבית ה-FED בתקופה המדווחת בהשוואה לשנת 2018, מרמה של 1.5% בתחילת 2018 לרמות של 2%-2.5% במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2019, הביאה לגידול בעלות המקורות, בעוד שההכנסות מהפעילות בנגזרים, שכנגד שימושים אלה, לא נכללות במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל. בתוספת הכנסות אלו, לא חל שינוי מהותי בפער הריבית במטבע חוץ. פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים – "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-70 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.14% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 61 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.13% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-245 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.16% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 233 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.16% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

רבעון שלישי 2019	רבעון שלישי 2018	תשעה חודשים 2019	תשעה חודשים 2018
90	88	316	264
(53)	(53)	(150)	(120)
37	35	166	144
5	11	10	15
28	15	69	74
70	61	245	233
0.14%	0.13%	0.16%	0.16%
0.33%	0.27%	0.41%	0.40%
0.04%	0.05%	0.03%	0.04%

הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקת חשבונאיות):

הגדלת הוצאות

קטנת הוצאות

סך הכל הפרשה פרטנית

הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:

לפי עומק הפיגור

אחרת

סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):

מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור

מזה: בגין הלוואות לדיור

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	רבעון שלישי		רבעון שלישי	
	2019	2018	2019	2018
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	13	17	32	34
משקי בית- אחר	21	32	72	81
בנקאות פרטיות	1	-	1	1
סך הכל אנשים פרטיים	35	49	105	116
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	44	32	110	103
עסקים בינוניים	3	(11)	19	(1)
עסקים גדולים	(8)	(6)	20	13
גופים מוסדיים	(3)	(1)	(6)	-
סך הכל פעילות עסקית	36	14	143	115
ניהול פיננסי	1	(1)	(2)	1
סך הכל פעילות בישראל	72	62	246	232
פעילות חוץ לארץ	(2)	(1)	(1)	1
סך הכל	70	61	245	233

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-547 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 483 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 64 מיליוני שקלים חדשים. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,497 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,450 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 47 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-147 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 105 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-293 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 324 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון שאינן מריבית, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, כוללות רווחים ממניות שאינן למסחר בסך 62 מיליוני שקלים חדשים, מהן 30 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השלישי.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוון, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך, וכן הפרשי הצמדה על נגזרי מדד והשפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים, שההכנסה (הוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים בסעיף הכנסות מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-387 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 366 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 5.7%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,143 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,091 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.8%, הנובע מהמשך הצמיחה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-13 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 12 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-61 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 35 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 25 מיליוני שקלים חדשים.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 נכללו רווחי הון של 26 מיליוני שקלים חדשים, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-998 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 936 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 6.6%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-2,995 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,173 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בה נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ללא הפרשה בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לעומת התקופה המקבילה אשתקד הינו 9.0%.

ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-650 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 598 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 8.7%.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,934 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,724 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 12.2%.

מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-193 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 186 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 3.8%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-578 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 561 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 3.0%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-155 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 152 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 2.0%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-483 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 888 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בה נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות האחרות השוטפות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לעומת התקופה המקבילה אשתקד ללא הפרשה בגין החקירה הינו 4.3%.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽¹⁾ (באחוזים):

2018	2018	2018	2018	2019	2019	2019
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
59.1	(2)71.7	54.5	(2)68.1	58.1	49.9	56.7

Cost Income Ratio

תשעה חודשים ראשונים		
2018	2018	2019
(2)63.6	(2)62.1	54.6

Cost Income Ratio

- (1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשאי.
- (2) ההוצאות התפעוליות והאחרות כולל, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). יחסי היעילות של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היו:
- ברבעון השני של שנת 2018 - 53.2%
  - ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 61.3%
  - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 55.5%
  - בשנת 2018 - 57.2%

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-693 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 722 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 29 מיליוני שקלים חדשים.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-2,245 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,706 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 539 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם ב-36.2%. שיעור ההפרשה למיסים מהרווח הושפע, בין היתר, מהוצאות שאינן מוכרות לצרכי מס בגין תוכנית האופציות לעובדים של הבנק, אשר נרשמו בתקופה המדווחת ולא היו בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-34.8%.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון השלישי של שנת 2019 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת רווח של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-20 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 18 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-61 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 49 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור במרווחי המימון ורמת הוצאות יציבה.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2019 ב-422 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 454 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1,402 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,004 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

הרווח (הפסד) הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2019 בהפסד של 34 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 1 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח (הפסד) הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ברווח של 28 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד כולל אחר של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקר מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽¹⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנדילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

2019	2019	2018	2018	2019	2019	2018
רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
11.1	15.8	11.3	5.7 ⁽⁵⁾	13.4	6.1 ⁽⁵⁾	10.3
10.13	10.23	10.12	10.01	10.11	9.95	10.16
122	118	120	116	121	120	125 ⁽⁶⁾
5.62	5.67	5.54	5.42	5.47	5.38	5.43

תשואת רווח נקי על ההון

יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון

יחס כיסוי הנדילות (רבעוני)

יחס המינוף בתום הרבעון

תשעה חודשים ראשונים	תשעה חודשים ראשונים	תשעה חודשים ראשונים
2019	2018	2018
12.4	9.7 ⁽⁵⁾	8.5 ⁽⁵⁾

תשואת רווח נקי על ההון

- (1) תשואה בחישוב שנתי.
- (2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת יתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.
- (3) יחס כיסוי הנדילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מושווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רוברד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מושווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (5) ההוצאות התפעוליות והאחרות כלול, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). תשואת הרווח הנקי על ההון של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היו:
  - ברבעון השני של שנת 2018 - 14.1%
  - ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 10.7%
  - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 12.3%
  - בשנת 2018 - 11.6%
- (6) כולל השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

רבעון שלישי	רבעון שלישי	תשעה חודשים ראשונים	תשעה חודשים ראשונים	שנת
2019	2018	2019	2018	2018
1.80	1.95	5.99	4.31	5.17
1.79	1.94	5.96	4.28	5.15
167 ⁽¹⁾	- ⁽²⁾	167	106 ⁽²⁾	106 ⁽²⁾

רווח בסיסי למניה

רווח מדולל למניה

דיבידנד למניה

(1) ברבעון השני של שנת 2019 הוכרז דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019.

(2) לא הוכרז דיבידנד החל מהרבעון השני של שנת 2018 ועד וכולל הרבעון הראשון של שנת 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2019
3.5	7.3	257,873	248,831	267,001	סך כל המאזן
4.3	11.1	45,162	42,423	47,125	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4.2	6.7	194,381	189,796	202,578	אשראי לציבור, נטו
(4.6)	4.7	11,081	10,093	10,566	ניירות ערך
(2.8)	1.8	1,424	1,360	1,384	בנינים וציוד
4.2	7.7	199,492	192,943	207,832	פיקדונות הציבור
7.7	2.7	625	655	673	פיקדונות מבנקים
(0.6)	2.3	30,616	29,769	30,442	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7.3	9.1	14,681	14,441	15,755	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-2.0 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת המזומנים הינו במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 30 בספטמבר 2019 ל-76%, לעומת 75% בסוף שנת 2018. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-8.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 4.2%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוזק מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2019
4.9	7.1	129,087	126,471	135,403	מטבעי ישראלי
6.1	8.3	53,339	52,212	56,569	לא צמוד
(11.3)	(4.6)	11,955	11,113	10,606	צמוד מדד
4.2	6.7	194,381	189,796	202,578	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2019
5.0	6.9	126,105	123,848	132,371	אנשים פרטיים:
1.8	4.1	20,932	20,480	21,310	משקי בית- הלוואות לדיור
10.2	27.1	98	85	108	משקי בית- אחר
4.5	6.5	147,135	144,413	153,789	בנקאות פרטית
					סך הכל אנשים פרטיים
9.8	13.0	18,977	18,428	20,830	פעילות עסקית:
6.9	16.3	6,585	6,055	7,041	עסקים קטנים וזעירים
(1.4)	0.8	16,236	15,876	16,007	עסקים בינוניים
(15.2)	(9.5)	1,331	1,247	1,129	עסקים גדולים
4.4	8.2	43,129	41,606	45,007	גופים מוסדיים
					סך הכל פעילות עסקית
(8.1)	0.1	4,117	3,777	3,782	פעילות חוץ לארץ
4.2	6.7	194,381	189,796	202,578	סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.
להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מציעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018
סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾	סיכון אשראי ⁽¹⁾
מאזני	חוך מאזני	מאזני	מאזני	חוך מאזני	מאזני	מאזני	חוך מאזני	מאזני	חוך מאזני
1,198	68	1,266	876	59	935	1,101	64	1,165	152
143	-	143	311	-	311	152	-	152	1772
2,166	79	2,245	1,759	35	1,794	1,724	48	1,772	3,089
3,507	147	3,654	2,946	94	3,040	2,977	112	3,089	
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾									
1,427		1,359				1,316			
1,156		843				1,058			

- (1) אשראי מאזני וחוך מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בחסונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
(2) לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר, בסך של 1,369 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2018 - 1,293 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2018 - 1,241 מיליוני שקלים חדשים).
(3) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיר ראה פרק סיכון אשראי.
לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוך מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוך מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוך מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2019 ב-263 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 254 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 3.7%.

להלן ההתפתחות בטעיפים חוך מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת (באחוזים) לעומת	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת (באחוזים) לעומת	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018
מכשירים פיננסיים חוך מאזניים למעט נגזרים⁽⁴⁾:					
מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	15,436	17,714	15,586	(12.9)	(1.0)
ערבויות לרוכשי דירות	11,130	10,865	10,544	2.4	5.6
התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן	18,970	14,493	16,730	30.9	13.4
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	7,983	7,542	7,574	5.8	5.4
התחייבויות להוצאת ערבויות	8,243	7,535	7,482	9.4	10.2
ערבויות והתחייבויות אחרות	7,952	7,208	7,945	10.3	0.1
ערבויות להבטחת אשראי	2,506	2,294	2,388	9.2	4.9
אשראי תעודות	202	315	292	(35.9)	(30.8)
מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:					
סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים	243,177	233,196	246,375	4.3	(1.3)
נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים	2,717	2,604	3,240	4.3	(16.1)
התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים	2,920	2,836	3,661	3.0	(20.2)

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.
(2) כולל עסקאות פרוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוך מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-0.5 מיליארדי שקלים חדשים וגדלה ב-0.5 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽⁴⁾	
30 בספטמבר 2019					
4,043	4,043	65	(1)	4,107	איגרות חוב המוחזקות לפדיון
5,989	5,945	⁽²⁾ 53	⁽²⁾ (9)	5,989	איגרות חוב זמינות למכירה
157	111	⁽³⁾ 46	-	157	השקעה במניות שאינן למסחר ⁽⁴⁾
377	376	⁽³⁾ 1	-	377	איגרות חוב למסחר
10,566	10,475	165	(10)	10,630	סך כל ניירות הערך
30 בספטמבר 2018					
3,436	3,436	41	(2)	3,475	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
6,484	6,589	⁽²⁾ 12	⁽²⁾ (117)	6,484	ניירות ערך זמינים למכירה
173	174	-	⁽³⁾ (1)	173	ניירות ערך למסחר
10,093	10,199	53	(120)	10,132	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2018					
3,917	3,917	29	(6)	3,940	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
6,876	6,965	⁽²⁾ 6	⁽²⁾ (95)	6,876	ניירות ערך זמינים למכירה
288	288	-	-	288	ניירות ערך למסחר
11,081	11,170	35	(101)	11,104	סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
- (4) לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.ג.1. לדוחות הכספיים.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 30 בספטמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018
4,501	4,161	4,661	8.2	(3.4)	לא צמוד
619	376	418	64.6	48.1	צמוד מדד
5,289	5,464	5,910	(3.2)	(10.5)	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
157	92	92	70.7	70.7	פריטים לא כספיים
10,566	10,093	11,081	4.7	(4.6)	סך הכל

מטבע ישראלי

לא צמוד

צמוד מדד

מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)

פריטים לא כספיים

סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום	הערך במאזן ליום	הערך במאזן ליום	
31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
8,625	7,869	7,404	איגרות חוב ממשלתיות:
1,862	1,654	2,679	ממשלת ישראל
			ממשלת ארצות הברית
10,487	9,523	10,083	סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
			איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:⁽¹⁾
74	176	70	ארצות הברית
186	71	44	גרמניה
224	214	212	אחר
484	461	326	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
			איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
10	10	-	שירותים ציבוריים וקהילתיים
8	7	-	שירותים פיננסיים
18	17	-	סך הכל איגרות חוב של חברות
92	92	157	השקעה במניות שאינן למסחר
⁽³⁾ 91	⁽³⁾ 91	⁽²⁾ 57	מדה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
11,081	10,093	10,566	סך הכל ניירות ערך

(1) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).

(2) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.2.1. לדוחות הכספיים.

(3) מוצג לפי עלות.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעור מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-40 מיליוני שקלים חדשים. הקיטון ביתרת בניינים וציוד נובע משינוי שוטף בגין פחת ומנגד מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת ההשקעות הטכנולוגיות.

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 30 בספטמבר 2019 ל-78%, לעומת 77% ביום 31 בדצמבר 2018. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, ב-8.3 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 4.2% (גידול בשיעור של 7.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד).

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת	31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
5.2	6.8	145,705	143,425	153,246	מטבע ישראלי
4.7	9.0	14,443	13,866	15,119	לא צמוד
0.3	10.7	39,344	35,652	39,467	צמוד מדד
4.2	7.7	199,492	192,943	207,832	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	שיעור השניוני (באחוזים) לעומת	31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
4.8	8.2	82,119	79,523	86,049	אנשים פרטיים:
5.0	11.0	13,777	13,036	14,464	משקי בית- אחר
4.8	8.6	95,896	92,559	100,513	בנקאות פרטיות
					סך הכל אנשים פרטיים
					פעילות עסקית:
14.8	27.0	22,664	20,481	26,016	עסקים קטנים וזעירים
0.7	3.0	8,332	8,151	8,394	עסקים בינוניים
(14.2)	(1.9)	29,460	25,773	25,276	עסקים גדולים
13.5	5.1	37,712	40,714	42,802	גופים מוסדיים
4.4	7.7	98,168	95,119	102,488	סך הכל פעילות עסקית
(11.0)	(8.2)	5,428	5,265	4,831	פעילות חוץ לארץ
4.2	7.7	199,492	192,943	207,832	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
			תקרת הפיקדון
69,559	67,623	73,306	עד 1
47,240	44,670	49,878	מעל 1 עד 10
26,703	27,714	28,264	מעל 10 עד 100
18,658	23,218	21,459	מעל 100 עד 500
37,332	29,718	34,925	מעל 500
199,492	192,943	207,832	סך הכל

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-0.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 0.6 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2018.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-30.4 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 0.2 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2018. ראה גם פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

הון הלימות הון ומינף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-15.8 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 14.7 ו-14.4 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 30 בספטמבר 2018, גידול של 7.3% ו-9.1%, בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
2,197	2,196	2,218	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
48	49	63	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(346)	(384)	(318)	הפסד כולל אחר מצטבר ⁽²⁾⁽³⁾
12,782	12,580	13,792	עודפים ⁽⁴⁾
14,681	14,441	15,755	סך הכל

(1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.

(2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

(3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרשת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

(4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות והוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2019 הגיע ל-5.90%, לעומת 5.69% ליום 31 בדצמבר 2018 ו-5.80% ליום 30 בספטמבר 2018. **הלימות הון**

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק. ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים. הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 בספטמבר 2019 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק). כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר עד שנת 2021.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים. הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו. רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה: שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%. **תהליך פנימי להערכת ההון** - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון. אופק התכנון הינו לשלוש שנים ובו מאתגר הבנק את התוכנית האסטרטגית בשורה של תרחישי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק ושוקים את ההון שלו. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה הונית מספקת. לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1	14,951	15,172	16,244
הון רובד 1	14,951	15,172	16,244
הון רובד 2	4,874	5,515	5,799
סך הכל הון כולל	19,825	20,687	22,043
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	137,095	140,572	148,494
סיכוי שוק	1,462	1,494	1,778
סיכון תפעולי	9,315	9,561	10,034
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	147,872	151,627	160,306

יחס הון לרכיבי סיכון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.83% ו-13.33%, בהתאמה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת הדיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ופרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון (מדיניות חלוקת דיבידנד), להלן.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
10.01	10.11	10.13	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.64	13.41	13.75	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.84	9.84	9.83	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים
13.34	13.34	13.33	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2019	
ליום 31 בדצמבר 2018 משוקללות של דרישת הון ⁽³⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2018 משוקללות של דרישת הון ⁽²⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2018 משוקללות של דרישת הון ⁽²⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2019 משוקללות של דרישת הון ⁽⁴⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2019 משוקללות של דרישת הון ⁽⁴⁾ נכסי סיכון	קבוצת חשיפה
30	223	117	876	29	215
26	197	66	494	29	216
95	712	106	794	94	707
5,625	42,166	5,478	41,066	5,814	43,615
337	2,523	323	2,418	466	3,496
2,022	15,154	1,982	14,861	2,161	16,213
996	7,468	937	7,022	971	7,282
8,893	66,663	8,620	64,616	9,436	70,789
652	4,890	613	4,595	732	5,495
18,676	139,996	18,242	136,742	19,732	148,028
					סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2019	
ליום 31 בדצמבר 2018 משוקללות של דרישת הון ⁽³⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2018 משוקללות של דרישת הון ⁽²⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2018 משוקללות של דרישת הון ⁽²⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2019 משוקללות של דרישת הון ⁽⁴⁾ נכסי סיכון	ליום 30 בדצמבר 2019 משוקללות של דרישת הון ⁽⁴⁾ נכסי סיכון	סיכון
198	1,494	195	1,462	236	1,778
77	576	47	353	62	466
1,275	9,561	1,243	9,315	1,338	10,034
1,550	11,631	1,485	11,130	1,636	12,278
					סך הכל
20,226	151,627	19,727	147,872	21,368	160,306
					סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.34% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.34% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באדל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף אשר אימצה את המלצות ועדת באדל לעניין יחס מינוף. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
16,244	14,951	15,172
288,965	273,087	279,827
5.62	5.47	5.42
5.00	5.00	5.00
1. בנתוני המאוחד		
הון רובד 1		
סך החשיפות		
יחס מינוף (באחוזים)		
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (באחוזים)		
2. חברות בת משמעותיות		
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו		
יחס מינוף (באחוזים)		
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (באחוזים)		

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד המעודכנת של הבנק, לשנים 2018 עד 2021, ראה פרק דיבידנד בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

חלוקת דיבידנד

הכרזה על דיבידנד

ביום 18 בנובמבר 2019 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 168.8 מיליוני שקלים חדשים, 40% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2019, זאת, בהתאם למדיניות הדיבידנד של הבנק. סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 19.6% מההון המונפק, דהיינו 71.96 אגורות לכל מניה בת ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 26 בנובמבר 2019 ויום התשלום הינו 3 בדצמבר 2019. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק. להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח (חדשים)	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים)
26 בפברואר 2018	26 במרץ 2018	47.03	0.30	109.5
7 במאי 2018	5 ביוני 2018	58.91	0.40	137.2
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2018⁽¹⁾				
12 באוגוסט 2019	27 באוגוסט 2019	167.21	0.40 ⁽³⁾	392.0
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2019⁽²⁾				
392.0				

(1) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2018 - 137.2 מיליוני שקלים חדשים.

(2) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2019 - 392.0 מיליוני שקלים חדשים.

(3) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של המחצית הראשונה של שנת 2019.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
יתרות משוקללות דרישת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות דרישת של נכסי סיכון ⁽²⁾	יתרות משוקללות דרישת של נכסי סיכון	יתרות משוקללות של נכסי סיכון
432,452	247,076	233,600	85.1
90,964	82,113	79,865	13.9
70,975	75,926	70,153	1.2
12,883	17,204	14,514	(11.2)
15,338	14,364	14,260	7.6

ניירות ערך⁽¹⁾

נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול

נכסים בנאמנות קבוצת הבנק

נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול

נכסים אחרים בניהול⁽³⁾

(1) שווי יתיקי ניירות ערך במשמורת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) הגידול ביתרת ניירות ערך הינו בעקבות זכיית הבנק במכרז למתן שירותי קסטודיאן, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית לעיל.

(3) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה מרווח או מעמלות.

- הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים-הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 12 לדוחות הכספיים.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").
- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2018.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

חלק מסך רווח		חלק מסך רווח	
רווח נקי תשעה חודשים	רווח נקי תשעה חודשים	רווח נקי תשעה חודשים	רווח נקי תשעה חודשים
2018	2019	2018	2019
אנשים פרטיים:			
37.3	39.3	501	552
משקי בית- הלוואות לדיור			
3.1	2.6	42	37
משקי בית- אחר			
-	-	(338)	(1)
בנקאות פרטית			
40.4	41.9	205	588
סך הכל אנשים פרטיים			
פעילות עסקית:			
19.3	22.5	259	315
עסקים קטנים וזעירים			
7.1	8.1	95	113
עסקים בינוניים			
16.1	15.7	216	220
עסקים גדולים			
1.6	1.5	21	21
גופים מוסדיים			
44.1	47.8	591	669
סך הכל פעילות עסקית			
9.6	4.2	129	59
ניהול פיננסי			
94.1	93.9	925	1,316
סך הכל פעילות בישראל			
5.9	6.1	79	86
פעילות חוץ לארץ			
100.0	100.0	1,004	1,402
סך הכל			

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים חדשים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדירור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית (במיליוני ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	
אחר	הלוואות לדירור סך הכל	אחר	הלוואות לדירור סך הכל	אחר	הלוואות לדירור סך הכל	
1,011	1,247	2,258	917	1,118	2,035	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
389	119	508	385	119	504	עמלות והכנסות אחרות
1,400	1,366	2,766	1,302	1,237	2,539	סך ההכנסות
72	32	104	81	34	115	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,221	487	1,708	1,113	432	1,545	הוצאות תפעוליות ואחרות
107	847	954	108	771	879	רווח לפני הפרשה למיסים
37	295	332	38	270	308	הפרשה למיסים
70	552	622	70	501	571	רווח לאחר מיסים
(33)	-	(33)	(28)	-	(28)	רווח נקי:
37	552	589	42	501	543	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
37	552	589	42	501	543	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
21,565	133,042	154,607	20,727	124,507	145,234	מאזן - סעיפים עיקריים:
21,310	132,371	153,681	20,480	123,848	144,328	אשראי לציבור (יתרת סוף)
86,049	-	86,049	79,523	-	79,523	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
20,577	129,626	150,203	19,635	122,704	142,339	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
84,237	-	84,237	77,267	-	77,267	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
18,832	73,982	92,814	17,782	68,176	85,958	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
620	1,192	1,812	608	1,067	1,675	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
390	-	390	306	-	306	מרווח מפעילות מתן אשראי
1	55	56	3	51	54	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1,011	1,247	2,258	917	1,118	2,035	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-589 מיליון שקלים חדשים, לעומת 543 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת הלוואות לדירור (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-552 מיליון שקלים חדשים, לעומת 501 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-1,247 מיליון שקלים חדשים, לעומת

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

1,118 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-11.5%, הנובע בעיקר מעלייה של כ-6.9 מיליארדי שקלים חדשים ביתרת האשראי הממוצעת ומגידול במרווחי האשראי.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 32 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 34 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-487 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 432 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים), וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדירור) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 37 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 42 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הכנסות הריבית נטו, נרשמה עלייה של כ-94 מיליוני שקלים חדשים. העלייה מיוחסת בעיקר לגידול בהיקפי האשראי והפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-389 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 385 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-1,221 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,113 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
אחר	הלוואות לדירור סך הכל	אחר	הלוואות לדירור סך הכל	הלוואות לדירור סך הכל	הלוואות לדירור סך הכל	הלוואות לדירור סך הכל
רווח ורווחיות						
339	701	389	312	768	429	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
134	169	39	130	176	42	עמלות והכנסות אחרות
473	870	428	442	944	471	סך ההכנסות
21	49	17	32	34	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
408	513	136	377	571	163	הוצאות תפעוליות ואחרות
44	308	275	33	339	295	רווח לפני הפרשה למיסים
16	107	96	11	123	107	הפרשה למיסים
28	201	179	22	216	188	רווח לאחר מיסים
רווח נקי :						
(13)	(10)	-	(10)	(13)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
15	191	179	12	203	188	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:						
21,565	145,234	124,507	20,727	154,607	133,042	אשראי לציבור (יתרת סוף)
21,310	144,328	123,848	20,480	153,681	132,371	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
86,049	79,523	-	79,523	86,049	-	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
20,865	144,275	124,642	19,633	152,623	131,758	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
85,643	78,925	-	78,925	85,643	-	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
18,905	87,166	69,026	18,140	94,536	75,631	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:						
209	573	369	204	618	409	מרווח מפעילות מתן אשראי
130	108	-	108	130	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	20	20	-	20	20	אחר
339	701	389	312	768	429	סך הכל הכנסות ריבית נטו

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית (במיליוני ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	
18	21	54	65	רווח ורווחיות
-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
2	2	7	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
20	23	61	72	עמלות והכנסות אחרות
-	1	1	1	סך ההכנסות
19	24	⁽¹⁾ 491	72	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1	(2)	(431)	(1)	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	(1)	(93)	-	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
1	(1)	(338)	(1)	הקטנת הפרשה למיסים
				רווח נקי (הפסד)
86	109	86	109	מאזן - סעיפים עיקריים:
85	108	85	108	אשראי לציבור (יתרת סוף)
13,036	14,464	13,036	14,464	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
89	107	95	89	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
12,717	14,091	12,335	13,791	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
23	25	30	27	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
-	-	1	-	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
18	21	53	65	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18	21	54	65	אחר
				סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) סווג מחדש.

תוצאות פעילות מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו בהפסד של 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 338 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית נטו גדלו ב-11 מיליוני שקלים חדשים, כתוצאה מגידול בהיקף פיקדונות הציבור ומשיפור במרווח במפעילות קבלת פיקדונות. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-72 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 491 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות החריגות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כוללות הוצאות משפטיות. כמו כן, ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הפרשה של 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. לפרטים נוספים, ראה ביאור 10 ב-4 לדוחות הכספיים. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים (במיליוני ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
רווח ורווחיות			
862	742	295	263
-	-	-	-
289	272	97	91
1,151	1,014	392	354
סך ההכנסות			
110	103	44	32
553	509	183	177
488	402	165	145
170	141	60	51
318	261	105	94
רווח לאחר מיסים			
(3)	(2)	(1)	-
315	259	104	94
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי			
מאזן - סעיפים עיקריים:			
21,195	18,765	21,195	18,765
20,830	18,428	20,830	18,428
26,016	20,481	26,016	20,481
20,176	17,860	20,716	18,508
24,878	19,941	25,778	20,593
19,332	17,205	19,582	17,767
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
732	645	252	226
109	79	36	29
21	18	7	8
862	742	295	263
סך הכל הכנסות ריבית נטו			

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-315 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 259 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-21.6%.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-862 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 742 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-16.2% הנובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-289 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 272 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-110 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 103 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-553 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 509 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-44 מיליוני שקלים חדשים. ההוצאות ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליון שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליון שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליון שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליון שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליון שקלים חדשים, אשר משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים (במיליון ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	
218	178	75	61	רווח ורווחיות
-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
67	57	24	20	הכנסות מימון שאינן מריבית
285	235	99	81	עמלות והכנסות אחרות
19	(1)	3	(11)	סך ההכנסות
92	90	30	33	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
174	146	66	59	הוצאות תפעוליות ואחרות
61	51	24	20	רווח לפני הפרשה למיסים
113	95	42	39	הפרשה למיסים
				רווח נקי
7,153	6,134	7,153	6,134	מאזן - סעיפים עיקריים:
7,041	6,055	7,041	6,055	אשראי לציבור (יתרת סוף)
8,394	8,151	8,394	8,151	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
7,045	6,130	7,269	6,108	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
8,351	7,526	8,453	7,814	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
8,099	7,026	8,463	6,916	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
				יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
178	144	63	48	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
35	30	11	11	מרווח מפעילות מתן אשראי
5	4	1	2	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
				אחר
218	178	75	61	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-113 מיליון שקלים חדשים, לעומת 95 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף הכנסות הריבית נטו חל גידול של כ-22.5% המיוחס בעיקר לעלייה של כ-12.7% בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות, וכן לעלייה במרווחי המימון.

בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל גידול של 10 מיליון שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף ההוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 19 מיליון שקלים חדשים, לעומת הקטנת הוצאה של 1 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-92 מיליון שקלים חדשים, לעומת 90 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליון שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליון שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליון שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים (במיליון ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
רווח ורווחיות			
393	393	130	134
-	-	-	-
112	83	42	28
505	476	172	162
סך הכנסות			
20	13	(8)	(6)
148	131	50	45
337	332	130	123
117	116	47	43
220	216	83	80
רווח נקי			
מאזן - סעיפים עיקריים:			
16,214	16,067	16,214	16,067
16,007	15,876	16,007	15,876
25,276	25,773	25,276	25,773
16,931	16,306	16,697	17,640
26,638	25,575	25,186	25,283
22,925	21,045	23,925	21,860
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
325	330	108	113
54	52	18	16
14	11	4	5
393	393	130	134
סך הכל הכנסות ריבית נטו			

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-220 מיליון שקלים חדשים, לעומת 216 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-393 מיליון שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות גדלו ב-29 מיליון שקלים חדשים, גידול הנובע בעיקר מהשפעת עמלות מעסקי מימון. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 20 מיליון שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 13 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-148 מיליון שקלים חדשים, לעומת 131 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-17 מיליון שקלים חדשים. ההוצאות ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים), וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים (במיליוני ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
רווח ורווחיות			
87	90	25	30
-	-	-	-
27	32	9	10
114	122	34	40
סך ההכנסות			
(6)	-	(3)	(1)
88	90	29	29
32	32	8	12
11	11	3	4
21	21	5	8
רווח נקי			
מאזן - סעיפים עיקריים:			
1,134	1,255	1,134	1,255
1,129	1,247	1,129	1,247
42,802	40,714	42,802	40,714
1,058	1,329	930	1,381
40,706	40,056	43,608	41,106
2,084	2,516	1,572	2,600
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
14	25	5	9
72	62	20	19
1	3	-	2
87	90	25	30
סך הכל הכנסות ריבית נטו			

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-21 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-87 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 90 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

העמלות וההכנסות האחרות קטנו ב-5 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בוצעו עסקאות בהיקף ניכר בניירות ערך זרים שלא חזרו על עצמן בתקופה הנוכחית.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הוצאה של 6 מיליוני שקלים חדשים.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-88 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 90 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי (במיליון ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	(57)	21	(26)
הכנסות מימון שאינן מריבית	287	316	105
עמלות והכנסות אחרות	174	151	51
סך ההכנסות	404	488	130
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי	(2)	1	(1)
הוצאות תפעוליות ואחרות	277	262 ⁽¹⁾	103
רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים	129	225	28
הפרשה (הקטנת הפרשה) למיסים	45	78	10
רווח (הפסד) לאחר מיסים	84	147	18
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	-	1	-
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	84	148	18
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(25)	(19)	(7)
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	59	129	11
מאזן - סעיפים עיקריים:			
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,772	6,418	6,411
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
מרווח מפעילות מתן אשראי	-	-	-
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	-	-	-
אחר	(57)	21	(26)
סך הכל הכנסות ריבית נטו	(57)	21	(26)

(1) סווג מחדש.

תרומת מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 59 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 129 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות (הוצאות) הריבית, נטו הסתכמו בהוצאה של 57 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסה של 21 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-78 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר כתוצאה מירידה במדד המחירים לצרכן.

הכנסות המימון שאינן מריבית קטנו ב-29 מיליוני שקלים חדשים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות. כמו כן, הכנסות המימון שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כוללות רווחים ממימוש איגרות חוב וניירות ערך זמינים למכירה ורווחים ממניות שאינן למסחר. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

סך העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-174 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסות מעמלות ואחרות בסכום של כ-151 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-23 מיליוני שקלים חדשים, הנובע בעיקר מרווחי הון בסך של 26 מיליוני שקלים ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-277 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 262 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ (במיליוני ₪)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018
162	149	52	55
6	8	2	-
20	20	8	7
188	177	62	62
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי	(1)	(2)	(1)
הוצאות תפעוליות ואחרות	57	18	17
רווח לפני הפרשה למיסים	132	46	46
הפרשה למיסים	46	42	15
רווח נקי	86	79	31
מאזן - סעיפים עיקריים:			
אשראי לציבור (יתרת סוף)	3,813	3,807	3,807
אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)	3,782	3,777	3,777
פיקדונות הציבור (יתרת סוף)	4,831	5,265	5,265
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	3,213	3,268	3,300
יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	5,527	5,290	5,286
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	4,166	3,878	4,085
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
מרווח מפעילות מתן אשראי	82	77	27
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	9	11	4
אחר	71	61	24
סך הכל הכנסות ריבית נטו	162	149	55

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה בתשעה החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמה ב-86 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 79 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-162 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 149 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול במרווח מפעילות מתן אשראי ובמרווח האחר.

הכנסות המימון שאינן מריבית קטנו ב-2 מיליוני שקלים חדשים, זאת בעיקר בגין מימוש איגרות חוב זמינות למכירה בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופה הנוכחית נרשמה הקטנת הוצאה להפסדי אשראי בהיקף של כ-1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ל-126 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 149 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-147 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 135 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר עיקר הגידול נובע מגידול ברווחי בנק יהב, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-61 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 49 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ל-1.4%, לעומת תשואה של 10.1% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור במרווחי המימון ורמת הוצאה יציבה. סך המאזן של בנק יהב ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם ב-27,531 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 25,928 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 1,603 מיליוני שקלים חדשים (6.2%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-10,368 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10,162 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 476 מיליוני שקלים חדשים (4.7%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-23,536 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 22,289 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 1,247 מיליוני שקלים חדשים (5.6%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכם ב-49 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 46 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ל-7.7% לעומת תשואה של 8.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 כ-12 מיליוני שקלים חדשים נטו, לעומת 18 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מזה סך של 7 מיליוני שקלים חדשים (לעומת 10 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד) מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V. (Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.5 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם ב-135 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 138 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018.

הכנסות הריבית והכנסות הריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1.7 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 1.5 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-1.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.7 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס מנוכה מהשפעות שער חליפין הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-3.9 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2.6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-83 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 80 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-48 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 56 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה ב-92 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 65 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות החל מיום 1 בינואר 2019, כמניות שאינן למסחר במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

במסגרת ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המתאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2019 ב-172 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 124 ו-125 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, בהתאמה. רווחי הבנק נטו מההשקעות במניות, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 ב-62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.g.1. לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2018. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות העדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, סיכונים פיננסיים כגון: סיכונים שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונדילות וסיכונים אשראי, וסיכונים שאינם פיננסיים ביניהם: סיכונים תפעוליים (כולל סיכון אבטחת מידע וסייבר וסיכונים טכנולוגיים) וסיכונים ציות ורגולציה. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019, פרופיל הסיכונים של הבנק הינו נמוך יחסית ובדומה לפרופיל הסיכונים ברבעונים הראשון והשני של שנת 2019 ובסוף שנת 2018. המדדים נמצאים במרחק סביר מתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון ובהלימה לפעילות העסקית, על פי מתווה התוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה השוטפות. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטו סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאית ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. בהתאם לעקרונות התוכנית האסטרטגית החמש שנתית, פועל הבנק לשמירה על מעמדו כמוביל בתחום הקמעונאי, וכן להגברת המיקוד והרחבת הפעילות במגזרים העסקיים. הבנק מנטר ומנהל את סיכונים תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים מתקדמים. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

הוראת הפיקוח על הבנקים בדבר תוספת הון בשיעור של 1% מתיק המשכנתאות, אשר הגדילה את יעדי ההון, השפיעה על הבנק באופן מהותי יותר ביחס לשאר הבנקים במערכת.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כיסוי הנדילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נדילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנדילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצימות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסיכונים אבטחת המידע והסייבר.

הקבוצה הבנקאית חשופה להשפעות שינויים רגולטוריים ושינויים מאקרו כלכליים בארץ ובעולם על פעילותה העסקית, בהתאם למתווה התוכנית האסטרטגית. הבנק בוחן, מנטר ונערך להשפעות אלה במסגרת פעילותו השוטפת ואומד את הסיכון גם תחת תרחישי קיצון.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ, באופן שוטף בהתאם להנחיות בנושא ניהול ובקרת סיכונים שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל קביעת תיאבון הסיכון ופיקוח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופן, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמעורר של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מעוניין ומסוגל לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על ומגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כשיעור של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק ובהתאם לאסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק ועל רמת הנדילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים. בכל שנה, מאתגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכניות העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים והצפי לכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מהווים כלי נוסף, חשוב ומשלים לגישות, מדדים ומודלים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק. תוצאות תרחישי הקיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון. כמו כן, תרחישי הקיצון מציפים מוקדי סיכון מהותיים. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות חישוב לביצוע תרחישי קיצון. השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך ה-ICAAP בוחן האם לבנק די הון על מנת לעמוד בתוכנית האסטרטגית, המאותגרת על ידי שורה של תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות. תרחישי קיצון אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי יצירת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים המהותיים לפעילותו: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק וריבית בתיק הבנקאי, תפעולי לרבות אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים וסיכונים נוספים. דגש רב ניתן בתרחישי הקיצון על תיק המשכנתאות של הבנק ופעילות האשראי העסקית שלו. תוצאות תכנון ההון של הבנק, שהוגשו לבנק ישראל בחודש דצמבר 2018, אשר בוצעו על נטווי המחיצה השנייה של שנת 2018, בהתבסס על התוכנית האסטרטגית של הבנק ולאופק תכנון של שלוש שנים, מצביעות על כך כי בידי הבנק כרית ספיקה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק גם תחת אירועי קיצון. תוצאות התרחיש האחיד בדומה לתוצאות תרחישי הקיצון השונים המבוצעים בבנק, מלמדות כי פוטנציאל הפגיעה בביצועי הבנק, תחת תרחיש שכזה, הינו נמוך יחסית להון הבנק והרווח השנתי שלו.

הערכת גורמי הסיכון

להלן מיופיו גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽¹⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(2) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת. הערכות אלה, נעשות על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל הצפי לכיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של תהליכי ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019, פרופיל הסיכונים של הבנק הינו נמוך יחסית ובדומה לפרופיל הסיכונים ברבעונים הראשון והשני של שנת 2019 ובסוף שנת 2018. סיכונים בעלי רמות סיכון שאינן נמוכות, נובעים ככלל, מסיכון מובנה בפעילות הבנק, והם בהלימה לעקרונות תיאבון הסיכון שהוגדר. פוטנציאל ההפסד מאירועים בלתי צפויים, ביחס להון ורווח הבנק, הינו נמוך. רווחיות הבנק היא יציבה, קרי תנודתיות הרווח נמוכה והכרית ההונית הזמינה לבנק מספקת גם תחת תרחישי קיצון.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על פי מגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לרבעון השלישי של שנת 2019, וכן דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורסמים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתמשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי, נותרה ברבעון השלישי של שנת 2019 ברמה נמוכה-בינונית, כאשר רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדיוור היא נמוכה.

החל מהמחצית השנייה של שנת 2018 מדורגים לקוחות החטיבה הקמעונאית במודלים מתקדמים ייעודיים. המודלים מכמתים את ההסתברות לכשל (PD) וכן את שיעור ההפסד בהינתן כשל (LGD) לאוכלוסיות העסקים הקטנים והלקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית. הניהול השוטף בפועל בחטיבה הקמעונאית מבוסס בעיקרו על מערכת המדח"ם (מערכת לניהול, דירוג, ותמחור לקוחות). פרופיל סיכון האשראי של הלקוחות הפרטיים לנוכח תיאבון הסיכון הנקבע גם על פי המודל הפנימי מצביע על רמת סיכון נמוכה-בינונית המאופיינת ביציבות לאורך זמן. הלקוחות הפרטיים המנוהלים בחטיבה העסקית מדורגים במודלים המתקדמים.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019, המשיך הבנק בתהליכי יישום, הטמעה ושימושיות של המודלים המתקדמים לטובת ניתוח וניהול מיטבי של האשראי הקמעונאי.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).

נכון ליום 30 בספטמבר 2019 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאדני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאדני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	בינוי	261	697	958
2.	גופים מוסדיים	15	837	852
3.	בינוי	169	525	694
4.	גופים מוסדיים	-	686	686
5.	בינוי	36	641	677
6.	בינוי	101	533	634

(1) סיכון אשראי מאדני וחוף מאדני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה הונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות הוניות שרכישתם מוסמנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
- רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
- חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.

עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2. מימון לחברות ממונפות -

הינו מתן אשראי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018			30 בספטמבר 2018			30 בספטמבר 2019			30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2019	ענף משק של הנרכשת
	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018				
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	
-	83	28	55	-	81	27	54	-	75	26	49	מידע ותקשורת	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	151	-	151	מסחר	
-	83	28	55	-	81	27	54	-	226	26	200	סך הכל	

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018			30 בספטמבר 2018			30 בספטמבר 2018			30 בספטמבר 2019			ענף משק של הלווה
	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2018	30 בדצמבר 2019	30 בדצמבר 2019	30 בדצמבר 2019	
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	פרטנית להפסדי אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	
1	61	-	61	1	91	1	90	-	-	-	-	תעשייה וחרושת	
-	-	-	-	-	117	-	117	-	-	-	-	כרייה וחציבה	
-	420	-	420	-	459	-	459	-	364	-	364	בינוי ונדל"ן	
-	282	46	236	-	285	64	221	-	275	72	203	מסחר	
-	130	90	40	-	150	110	40	-	199	199	-	מידע ותקשורת	
6	156	-	156	-	155	-	155	3	120	-	120	שירותים פיננסיים	
-	76	5	71	-	76	5	71	-	91	5	86	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
7	1,125	141	984	1	1,333	180	1,153	3	1,049	276	773	סך הכל	

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל 31 בדצמבר 2018	סיכון אשראי כולל 30 בספטמבר 2018	סיכון אשראי כולל 30 בספטמבר 2019	
1,165	935	1,266	סיכון אשראי בעייתי:
152	311	143	סיכון אשראי פגום
1,251	1,293	1,369	סיכון אשראי נחות
521	501	876	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיור
3,089	3,040	3,654	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר
			סך הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2018	30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2019	
0.6	0.5	0.6	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי לציבור
1.5	1.2	1.6	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי שאינו לדיור
2.4	2.4	2.9	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת האשראי לדיור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾
1.2	1.2	1.4	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיור זנית.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 - הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור מסחרי	אשראי לציבור לדיוור	אשראי פרטי אחר	אשראי לציבור הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
793	660	265	1,718	1	1,719
34	13	22	69	1	70
(11)	(2)	(21)	(34)	-	(34)
816	671	266	1,753	2	1,755
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 - הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור מסחרי	אשראי לציבור לדיוור	אשראי פרטי אחר	אשראי לציבור הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
735	643	253	1,631	3	1,634
15	17	30	62	(1)	61
(15)	(1)	(25)	(41)	-	(41)
735	659	258	1,652	2	1,654
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 - הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור מסחרי	אשראי לציבור לדיוור	אשראי פרטי אחר	אשראי לציבור הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
766	644	263	1,673	4	1,677
142	32	73	247	(2)	245
(92)	(5)	(70)	(167)	-	(167)
816	671	266	1,753	2	1,755
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 - הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור מסחרי	אשראי לציבור לדיוור	אשראי פרטי אחר	אשראי לציבור הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
699	630	245	1,574	1	1,575
118	34	80	232	1	233
(82)	(5)	(67)	(154)	-	(154)
735	659	258	1,652	2	1,654

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

	30 בספטמבר 2019	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2018
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור	0.9	0.9	0.9
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	0.7	0.7	0.7
	תשעה חודשים 2019	תשעה חודשים 2018	שנת 2018
שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו	0.2	0.2	0.2
שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו	0.1	0.1	0.1
שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו	0.2	0.2	0.2
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיוור ⁽¹⁾	0.4	0.4	0.4
שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו	0.1	0.1	0.1

(1) השיעור בגין הלוואות לדיוור הינו זניח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור⁽⁴⁾)

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2017-2021. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביונותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, הכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו.

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
חובות		
1,979	2,139	2,158
4,129	3,702	3,768
738	1,124	1,038
854	762	734
12,198	11,324	11,557
208	195	218
20,106	19,246	19,473
סך הכל חובות (אשראי מאזני)		
מסגרות לא מנוצלות, ערבביות והתחייבויות אחרות		
4,266	3,985	3,998
6,521	6,190	6,238
228	224	228
23	34	32
11,038	10,433	10,496
סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערבביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)		
31,144	29,679	29,969
סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים		
מזה:		
452	499	492
הלוואות בולט/בלון⁽³⁾		
תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾		
תיק נכסים פיננסיים:		
3,668	3,221	3,392
211	229	205
343	400	388
557	795	697
4,779	4,645	4,682
סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי		

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) סיווג מחדש.

(6) הביטחונות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי. עיקר הקיטון נובע מעדכון כלפי מטה של מקדמי הביטחון של כלי רכב וגיל הרכב המרכיב הנלקח בחישוב השווי לביטחון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽¹⁾:

ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018
מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל
10	עד 10	299,661	629	281,525	550	273,164	473
20	מעל 10	88,946	1,279	87,094	1,234	87,473	1,234
40	מעל 20	118,172	3,398	117,158	3,358	117,331	3,349
80	מעל 40	123,935	7,045	119,681	6,803	120,070	6,805
150	מעל 80	82,331	8,849	77,358	8,319	77,903	8,364
300	מעל 150	40,779	8,263	37,709	7,592	38,609	7,776
	מעל 300	3,681	1,681	2,967	1,823	3,827	1,968
	סך הכל	757,505	31,144	723,492	29,679	718,377	29,969

(1) מספר הלווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחוזי מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽¹⁾ בחשבון:

גובה הכנסה	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח
חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון ⁽²⁾	1,384	1,269	6.9	1,208	6.6	1,208
נמוכה מ-10 אלפי ש"ח ⁽²⁾	4,651	4,929	23.1	5,338	25.6	5,338
הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	7,394	6,957	36.8	7,073	36.1	7,073
בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה	6,677	6,091	33.2	5,854	31.7	5,854
סך הכל	20,106	19,246	100	19,473	100	19,473

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(2) סיווג מחדש.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנתרת לפירעון⁽¹⁾:

תקופה לפירעון	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח
עד שנה	3,552	3,571	25.4	3,590	26.6	3,590
מעל שנה ועד 3 שנים	4,691	4,664	33.5	4,641	34.8	4,641
מעל 3 שנים ועד 5 שנים	2,568	2,375	18.3	2,394	17.7	2,394
מעל 5 שנים ועד 7 שנים	1,499	1,354	10.7	1,398	10.3	1,398
מעל 7 שנים ⁽²⁾	1,688	1,441	12.1	1,524	10.8	1,524
סך הכל	13,998	13,405	100	13,547	100	13,547

(1) ללא עו"ש וקרטיסי אשראי.

(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר הלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31		ליום 30		ליום 30		ליום 30		
ליום 31	ליום 31	ליום 30	ליום 30	ליום 30	ליום 30	ליום 30	ליום 30	
בדצמבר 2018	בדצמבר 2018	בספטמבר 2018	בספטמבר 2018	בספטמבר 2019	בספטמבר 2019	בספטמבר 2019	בספטמבר 2019	
סיכון בדצמבר 2018	סיכון בדצמבר 2018	סיכון בדצמבר 2018	סיכון בדצמבר 2018	סיכון בדצמבר 2019	סיכון בדצמבר 2019	סיכון בדצמבר 2019	סיכון בדצמבר 2019	
אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	
חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	
233	4	229	223	3	220	225	2	223
0.78%	0.04%	1.18%	0.75%	0.03%	1.14%	0.72%	0.02%	1.11%

יתרת סיכון אשראי בעייתי

שיעור סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.

(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

תשעה חודשים	תשעה חודשים	תשעה חודשים	
2018	2019	2018	2019
0.56%	0.48%	0.57%	0.56%

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך החובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדלו בשיעור של 4.4% לעומת 30 בספטמבר 2018 ובשיעור של 3.2% לעומת 31 בדצמבר 2018, בעיקר עקב גידול בהלוואות ואשראי אחר.
- לא חלו שינויים מהותיים בהתפלגות החובות לאנשים פרטיים ברבעון השלישי של שנת 2019.

ליום 30 בספטמבר 2019:

9.9%	חשבונות עובר ושב
20.5%	כרטיסי אשראי
7.9%	הלוואות לרכב
61.7%	הלוואות ואשראי אחר

- כנגד 23.7% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 30 בספטמבר 2019, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (שיעורים דומים ליום 30 בספטמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2018).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הינו גבוה ביחס למגזרים האחרים, וזאת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין איזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויות האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פיניו בינוי, תמ"א 38 ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2019

יתרת הפרשה להפסדי אשראי סיכון	יתרת הפרשה להפסדי אשראי סיכון	סיכון אשראי					סיכון אשראי לציבור ⁽⁴⁾	סיכון אשראי לציבור ⁽⁴⁾
		סיכון אשראי כולל בעייתי סיכון	סיכון אשראי כולל בעייתי סיכון אחר ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל בעייתי פגום	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾		
34	75	-	93	24,078	14,393	9,685	לדיר	
2	44	383	53	6,833	1,255	5,578	למסחר ולתעשייה	
36	119	383	146	30,911	15,648	15,263	סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	
8	40	51	129	5,119	2,712	2,407	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	
44	159	434	275	36,030	18,360	17,670	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	
31	75	21	72	22,032	13,055	8,977	מזה: מיועד לליווי פרויקטים	

30 בספטמבר 2018⁽⁵⁾

יתרת הפרשה להפסדי אשראי סיכון	יתרת הפרשה להפסדי אשראי סיכון	סיכון אשראי					סיכון אשראי לציבור ⁽⁴⁾	סיכון אשראי לציבור ⁽⁴⁾
		סיכון אשראי כולל בעייתי סיכון	סיכון אשראי כולל בעייתי סיכון אחר ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל בעייתי פגום	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾		
30	75	28	22	26,406	17,163	9,243	לדיר	
2	54	8	45	5,115	769	4,346	למסחר ולתעשייה	
32	129	36	67	31,521	17,932	13,589	סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	
13	44	68	150	6,001	3,156	2,845	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	
45	173	104	217	37,522	21,088	16,434	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	
31	65	23	1	23,827	15,039	8,788	מזה: מיועד לליווי פרויקטים	

31 בדצמבר 2018

יתרת הפרשה להפסדי אשראי סיכון	יתרת הפרשה להפסדי אשראי סיכון	סיכון אשראי					סיכון אשראי לציבור ⁽⁴⁾	סיכון אשראי לציבור ⁽⁴⁾
		סיכון אשראי כולל בעייתי סיכון	סיכון אשראי כולל בעייתי סיכון אחר ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל בעייתי פגום	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾		
24	71	33	31	23,071	13,167	9,904	לדיר	
2	68	6	52	5,862	1,013	4,849	למסחר ולתעשייה	
26	139	39	83	28,933	14,180	14,753	סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	
13	42	69	146	5,169	2,908	2,261	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	
39	181	108	229	34,102	17,088	17,014	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	
26	70	26	1	20,681	11,470	9,211	מזה: מיועד לליווי פרויקטים	

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים נגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) סווג מחדש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31	31	31	30	30	30	30	30	30	
בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בספטמבר	בספטמבר	בספטמבר	בספטמבר	בספטמבר	בספטמבר	
2018	2018	2018	2018	2018	2018	2019	2019	2019	
סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	
אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽²⁾⁽⁴⁾	אשראי ⁽²⁾⁽⁴⁾	אשראי ⁽²⁾⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽⁴⁾	
מאזני	חוץ מאזני כולל	מאזני	מאזני	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
									ביטחון נדל"ן בישראל
									נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:
5,465	430	5,035	11,026	4,556	6,470	7,331	1,957	5,374	קרקע גולמית
18,619	12,752	5,867	16,927	12,473	4,454	18,461	12,668	5,793	נדל"ן בתהליכי בנייה
4,849	998	3,851	3,568	903	2,665	5,119	1,023	4,096	נדל"ן שבנייתו הושלמה
									סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל
28,933	14,180	14,753	31,521	17,932	13,589	30,911	15,648	15,263	
5,169	2,908	2,261	6,001	3,156	2,845	5,119	2,712	2,407	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
34,102	17,088	17,014	37,522	21,088	16,434	36,030	18,360	17,670	סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
(2) סווג מחדש.

נתוני סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 בספטמבר 2019 מראים כי כ-51% מסיכון האשראי המאזני וכ-71% מסיכון האשראי החוץ מאזני מיועד ללווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ, חיפה, באר שבע וירושלים. רוב האשראי החוץ מאזני נובע מערבויות חוק המכר לרוכשי דירות.
מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי. יצוין כי לחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד.
חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 30 בספטמבר 2019, כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 13.9%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 10.50% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגינת רכש הבנק פוליסת ביטוח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾	הפסדי אשראי ⁽³⁾	הפסדי אשראי ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי					
147	25	50	335	467	9,418	9,885	תעשייה
173	(16)	(8)	242	298	31,477	31,775	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
30	(1)	(26)	33	411	3,844	4,255	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
190	49	59	218	359	10,851	11,210	מסחר
94	2	27	133	136	9,210	9,346	שירותים פיננסיים
146	33	45	146	268	15,840	16,108	ענפים אחרים
780	92	147	1,107	1,939	80,640	82,579	סך הכל מסחרי
670	5	32	52	1,421	142,889	144,310	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
266	70	73	84	225	30,733	31,281	אנשים פרטיים - אחר
1,716	167	252	1,243	3,585	254,262	258,170	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	8,446	8,446	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,716	167	252	1,243	3,585	262,708	266,616	סך הכל פעילות בישראל
37	-	(5)	23	69	5,106	5,175	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
2	-	(2)	-	-	12,284	12,284	בנקים וממשלות בחוץ לארץ
39	-	(7)	23	69	17,390	17,459	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,755	167	245	1,266	3,654	280,098	284,075	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 212,192, איגרות חוב - 10,409, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 64, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,717 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 58,693.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,665 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,363 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,224 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾	הפסדי אשראי ⁽³⁾	הפסדי אשראי ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי					
117	12	18	257	404	8,788	9,192	תעשייה
173	(9)	4	201	294	34,171	34,568	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
45	-	(3)	16	27	2,927	2,954	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
180	40	70	210	314	10,776	11,090	מסחר
63	4	(1)	13	183	12,315	12,498	שירותים פיננסיים
120	35	30	110	230	14,065	14,295	ענפים אחרים
698	82	118	807	1,452	83,042	84,597	סך הכל מסחרי⁽⁷⁾
658	5	34	52	1,344	130,264	131,608	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
258	69	82	71	223	29,359	29,866	אנשים פרטיים - אחר
1,614	156	234	930	3,019	242,665	246,071	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	9,060	9,060	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,614	156	234	930	3,019	251,725	255,131	סך הכל פעילות בישראל
38	(2)	(2)	5	21	5,669	5,690	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
2	-	1	-	-	10,708	10,708	בנקים וממשלות בחוץ לארץ
40	(2)	(1)	5	21	16,377	16,398	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,654	154	233	935	3,040	268,102	271,529	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 198,975, איגרות חוב - 10,001, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 115, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,604 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 59,834.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,705 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,998 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 6,400 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.
- (7) סיווג מחדש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾	הפסדי אשראי ⁽³⁾	הפסדי אשראי ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי					
122	18	33	279	422	9,555	9,977	תעשייה
165	(8)	(1)	203	297	30,604	30,901	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
55	(4)	(1)	26	40	3,161	3,201	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
180	44	74	234	347	10,663	11,010	מסחר
69	5	6	168	180	11,774	11,954	שירותים פיננסיים
134	42	49	113	240	14,098	14,338	ענפים אחרים
725	97	160	1,023	1,526	79,855	81,381	סך הכל מסחרי
643	22	36	60	1,310	134,650	135,960	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
263	91	109	77	233	29,752	30,245	אנשים פרטיים - אחר
1,631	210	305	1,160	3,069	244,257	247,586	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	9,850	9,850	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,631	210	305	1,160	3,069	254,107	257,436	סך הכל פעילות בישראל
42	(2)	2	5	20	6,304	6,324	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
4	-	3	-	-	9,097	9,097	בנקים וממשלות בחוץ לארץ
46	(2)	5	5	20	15,401	15,421	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,677	208	310	1,165	3,089	269,508	272,857	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 202,053, איגרות חוב - 10,988, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 26, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,240 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 56,550.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,023 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,241 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 4,794 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכשו ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע בנוסח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾ סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חשיפות עיקריות למדינות זרות

המדינה	30 בספטמבר 2019		30 בספטמבר 2018		31 בדצמבר 2018		31 בדצמבר 2018	
	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	סך הכל ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	סך הכל ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	סך הכל ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	סך הכל ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾
ארצות הברית	10,898	11,304	9,715	9,153	6,639	7,158	519	7,158
צרפת	1,429	3,566	3,388	1,354	1,384	3,476	2,092	3,476
בריטניה	2,478	3,361	1,112	1,836	2,133	3,315	1,182	3,315
גרמניה	204	3,011	4,196	320	321	2,972	2,651	2,972
אחרות	2,818	4,115	1,105	2,513	2,518	3,623	1,105	3,623
סך הכל החשיפות למדינות זרות	17,827	25,357	10,363	15,176	12,995	20,544	7,549	20,544
מזה: סך החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה	57	88	66	60	35	101	66	101
מזה: סך חשיפות למדינות LDC	423	514	139	448	433	563	130	563
מזה: סך כל החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	-	-	-	-	-	-	-	-

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוזן מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוזן מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) יתרת החשיפה החוזן מאזנית כוללת סך של 5,224 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 30 בספטמבר 2018 - 7,918 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2018 - 4,794 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר עדכון מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר. ראה בראש 9 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾	דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾	
30 בספטמבר 2019						
6,337	6,380	5,345	992	1,035	AAA עד AA-	
378	501	277	101	224	A+ עד A-	
19	29	6	13	23	BBB+ עד BBB-	
26	26	26	-	-	BB+ עד B-	
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-	
8	8	-	8	8	ללא דירוג	
6,768	6,944	5,654	1,114	1,290	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	
30 בספטמבר 2018						
8,719	8,808	8,180	539	628	AAA עד AA-	
812	844	784	28	60	A+ עד A-	
66	68	56	10	12	BBB+ עד BBB-	
20	20	20	-	-	BB+ עד B-	
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-	
1	1	-	1	1	ללא דירוג	
9,618	9,741	9,040	578	701	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	
31 בדצמבר 2018						
5,860	5,967	5,040	820	927	AAA עד AA-	
281	297	271	10	26	A+ עד A-	
60	60	57	3	3	BBB+ עד BBB-	
20	20	20	-	-	BB+ עד B-	
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-	
1	1	-	1	1	ללא דירוג	
6,222	6,345	5,388	834	957	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	

נכון לימים 30 בספטמבר 2019, 30 בספטמבר 2018 ו-31 בדצמבר 2018 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו. סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דיילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שוויץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 5,224 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2019 (ליום 30 בספטמבר 2018 - 7,918 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2018 - 4,794 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערביית חוק מכר של לויים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבייות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבייות להבטחת חבות של צד ג'.
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.
- (6) בגין קיזוז הפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודיילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11. לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים, עסקאות עתידיות, המשקוללות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים מתתן אשראי לדירוג. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נטולי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת החזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירי הכנסה ועוד), וביצוע מהגון תרחשי קיצון, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שיעור האבטלה ושיעור הריבית. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים, גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשכינים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האוביליגו בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש ספטמבר 2019) עומד על כ-52.5% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון "אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים) תשעה חודשים 2019	היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים) תשעה חודשים 2018	היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים) תשעה חודשים 2019
17,634	15,801	11.6
276	205	34.6
65	54	20.4
17,975	16,060	11.9
2,394	1,646	45.4
20,369	17,706	15.0
34,235	32,399	5.7

משכנתאות שבוצעו (לדירוג ולכל מטרה)

מכספי הבנק

מכספי האוצר:

הלוואות מוכוננות

הלוואות עומדות ומענקים

סך הכל הלוואות חדשות

הלוואות שמוחררו

סך הכל ביצועים

מספר לוויים (כולל מיחזורים)

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור⁽¹⁾ ליום 30 בספטמבר 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים
60% עד	עד 35%	9,045	11,466	26,304	19,146	6,632	75,761	12,920	1,833
	35%-50%	812	1,204	4,016	5,191	1,448	12,920	1,833	1,833
	50%-80%	-	4	32	1,281	516	1,833	1,833	1,833
	מעל 80%	-	-	-	104	89	193	193	193
75%-60%	עד 35%	4,106	4,538	13,989	8,701	1,472	34,481	4,616	478
	35%-50%	300	404	1,663	1,759	382	4,616	478	478
	50%-80%	-	-	13	329	136	478	478	478
	מעל 80%	-	-	-	12	20	32	32	32
מעל 75%	עד 35%	565	517	408	857	1,046	3,535	663	128
	35%-50%	38	39	50	192	339	663	128	128
	50%-80%	-	-	-	23	105	128	128	128
	מעל 80%	-	-	-	1	23	24	24	24
סך הכל		14,866	18,172	46,475	37,596	12,208	134,664		

מזדה:

גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים
323	1,011	1,085	2,657	1,748	266	7,090	5.3%	2.2%	4.6%
6.0%	6.8%	6.0%	5.7%	4.6%	2.2%	7,090	5.3%	2.2%	4.6%
1,543	4,331	5,153	12,631	11,834	4,946	40,438	30.0%	40.5%	31.5%
5	40	22	69	2,263	2,262	4,661	3.5%	18.5%	6.0%
106	380	638	1,120	1,426	312	3,982	3.2%	12.4%	2.9%
סך הכל	1,654	4,751	5,813	13,820	15,523	49,081			

הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים אחוז מסך האשראי לדיור

הלוואות בריבית משתנה:

לא צמודות בריבית פריים

צמודות למדד⁽³⁾

במטבע חוץ⁽³⁾

הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדיור

הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיור

הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיור

(1) יתרת הלוואות לדיור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ל'קבוצות גיל' בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מחזוריים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משיכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדירור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של ההלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 בספטמבר 2019).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום ההלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2019 עומד על 52.5%, בהשוואה ל-52.8% ביום 30 בספטמבר 2018 ול-52.6% ליום 31 בדצמבר 2018. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 134.7 מיליארדי שקלים חדשים, כ-96.8% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את ההלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור ההלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת ההלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות ההלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף ההלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-1.3 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-1% בלבד מתיק ההלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 בספטמבר 2019, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-4.1%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-6.8%, בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-19.6% ובסך כל ההלוואות, בשיעור של כ-11.2%.

שיעור ההלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 3.1% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 4.1% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-2.7% באשראי שניתן ברבעון השלישי של שנת 2019.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של ההלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של ההלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור ההחזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור ההחזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 26.1%. כ-84.5% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור ההחזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.2%). כ-13.5% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.3%). כ-1.8% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: 59.4%) וכ-0.2% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-92.1%).

ההלוואות ששיעור ההחזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור ההחזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן וליכולת ההחזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הנחית הפיקוח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, הגבילה את חלק ההלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך ההלוואה לכל היותר. על פי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 באוגוסט 2013 נקבע בנוסף, כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדירור בהן היחס בין חלק ההלוואה בריבית משתנה לבין סך ההלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייצג ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב ההלוואה.

היקף ההלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-11 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-8.2% בלבד מתיק ההלוואות לדירור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף ההלוואה

היקף ההלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 30 בספטמבר 2019 ל-7.1 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-5.3% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיוור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 בספטמבר 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר
								עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר
								עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר
עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר	עומק הפיגור של פיגור של 90 יום או יותר
9	21	17	15	206	259	37	305	סכום בפיגור
-	-	-	1	114	115	6	121	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽³⁾
630	786	283	100	123	1,292	78	2,000	יתרת חוב רשומה
-	-	36	48	86	170	38	208	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
630	786	247	52	37	1,122	40	1,792	יתרת חוב נטו

- (1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיוור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
 (2) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.
 (3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
 (4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיוור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק. הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי. סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון סייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק. סיכון טכנולוגיית המידע - סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק. סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019, המשיך הבנק לפעול בהתאם לתוכנית העבודה השנתית, בוצעו מגוון רחב של תרגילים כולל תרגול טכנולוגי באתר המחשוב החלופי (אתר DRP) ותרגול מרכזי שנתי שכלל רכיבים שונים ובהם: תרגול פרום פיננסי בחירום, תרגול חדר מצב בתרחישים שונים, תרגול פרום ניהול משבר והענקת עובדים לאתר הגיבוי של הבנק בלוד.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכוני סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכוני טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר. מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות. רמת הסיכון במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפות דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי הזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סיכון טכנולוגיית המידע

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יהב לפלטפורמה חדשה, הבנק סיים תהליך לבחינת מעבר מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק למודול שוק ההון של פלטפורמה חדשה והחל בפרויקט ברבעון הראשון של שנת 2019. כמו כן לאחרונה אושר פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח.

סיכון משפטי

הסיכון המשפטי כולל העדר אפשרות לאנוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייני הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, רמת הסיכון המשפטי נותרה נמוכה-בינונית, בדומה להערכה בדוח השנתי של 2018.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון השלישי של שנת 2019, הינה ברמת סיכון נמוכה-בינונית, ראה הסבר להלן.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

תשעה חודשים תשעה חודשים שנת		
2018	2018	2019
537	563	508
640 (פברואר)	640 (פברואר)	626 (יוני)
537 (דצמבר)	549 (ינואר)	431 (מרץ)

לסוף התקופה

ערך מקסימלי במהלך התקופה

ערך מינימלי במהלך התקופה

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן.

תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽⁴⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2019 - שינוי בשווי הוגן						
מטבע לא צמוד	מטבע ישראלי	מטבע ישראלי	מטבע חוץ	מטבע חוץ	מטבע חוץ	סך הכל
צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	אחר	אחר	סך הכל
488	(1,545)	209	76	13	(759)	עלייה של 2%
(1,660)	1,080	(235)	(49)	(14)	(878)	ירידה של 2%
30 בספטמבר 2018 - שינוי בשווי הוגן						
מטבע לא צמוד	מטבע ישראלי	מטבע ישראלי	מטבע חוץ	מטבע חוץ	מטבע חוץ	סך הכל
צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	אחר	אחר	סך הכל
(249)	(1,954)	47	(37)	1	(2,192)	עלייה של 2%
721	2,367	(30)	41	(1)	3,098	ירידה של 2%
31 בדצמבר 2018 - שינוי בשווי הוגן						
מטבע לא צמוד	מטבע ישראלי	מטבע ישראלי	מטבע חוץ	מטבע חוץ	מטבע חוץ	סך הכל
צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	אחר	אחר	סך הכל
(289)	(2,076)	46	(43)	(1)	(2,363)	עלייה של 2%
757	2,522	(30)	48	-	3,297	ירידה של 2%

(1) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקרו מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנוהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילות. יתרות עובר-ושב זכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. הבנק ביצע במהלך שנת 2018, בחינה מקיפה למתודולוגית אמידת הסיכון, בהתאמה לפרקטיקה המקובלת ביישום עקרונות באזל. בעקבות כך, שיטות המדידה ומגבלות הסיכון עודכנו במדיניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019, כך שתשקף באופן מהימן יותר את חשיפת הריבית, לרבות ההשפעות הדינמיות של האופציות ההתנהגותיות הגלומות בתיק המשכנתאות ובפיקדונות, התלויות בריבית. כמו כן, עקומי ההיוון עודכנו מעקומי זירו לעקומי מחירי המעבר.

בהמשך לכך, מדידת סיכון הריבית ירדה בצורה מהותית.

הבנק קבע תיאבון סיכון בשיעור של 13.5% מההון, בתרחיש זעזוע סטנדרטי לקיצון, תרחיש pV02, קרי, תזוזה מקבילית של 2% בעקומים. כמו כן הוגדרו קווים מנחים של ההנהלה ברמות סיכון נמוכות יותר, ועבור תרחישי המייצגים מהלך עסקים רגיל.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם⁽⁴⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

שווי הוגן נטו מותאם ⁽⁴⁾	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018
מזה: תיק בנקאי	שקל	שקל	שקל	שקל	שקל	שקל
13,587	83	11,027	13,670	(139)	10,888	שווי הוגן נטו מותאם ⁽⁴⁾
(6,338)	18,915	(3,497)	12,577	13,469	9,973	מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם⁽⁴⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

שווי הוגן נטו מותאם ⁽⁴⁾	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018
מזה: תיק בנקאי	שקל	שקל	שקל	שקל	שקל	שקל
355	155	189	510	128	317	שינויים מקבילים
341	171	194	512	130	324	עלייה במקביל של 1%
(299)	(168)	(135)	(467)	(134)	(269)	מזה: תיק בנקאי
(285)	(183)	(144)	(468)	(140)	(284)	ירידה במקביל של 1%
(208)	13	(59)	(195)	(11)	(70)	מזה: תיק בנקאי
353	33	115	386	47	162	שינויים לא מקבילים
428	115	94	543	112	206	התלה ⁽³⁾
(396)	(221)	(97)	(617)	(116)	(213)	השטחה ⁽⁴⁾

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית:

ליום 30 בספטמבר 2019 שקל	ליום 30 בספטמבר 2019 מט"ח ⁽²⁾	ליום 30 בספטמבר 2018 שקל	ליום 30 בספטמבר 2018 מט"ח ⁽²⁾	ליום 30 בספטמבר 2018 ט"ח הכל	ליום 30 בספטמבר 2019 ט"ח הכל
572	423	445	365	810	810
686	377	445	404	849	849
(72)	(423)	(272)	(365)	(637)	(637)
(186)	(377)	(272)	(404)	(676)	(676)

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

(1) כולל השפעת שווי הווג, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

רגישות ההכנסה חושבה בהתבסס על פריסה של יתרות העובר-ושב בהתאם למודל המקובל בבנק. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 30 בספטמבר 2019, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

תרחיש עלייה של 10% של עלייה	תרחיש עלייה של 5% של עלייה	תרחיש ירידה של 5% של ירידה	תרחיש ירידה של 10% של ירידה	תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾ עלייה מקסימלית	תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾ ירידה מקסימלית
1,475.4	737.7	(779.7)	(1,559.3)	154.4	(139.9)
47.6	20.7	(8.1)	(10.2)	9.1	(5.6)
(2.8)	(1.4)	1.5	3.0	(0.8)	1.9
(0.1)	(0.3)	0.7	2.7	(0.3)	0.4
4.7	3.1	(4.6)	(16.1)	1.6	(1.8)
0.3	0.1	(0.1)	(0.3)	0.4	(0.2)

מדד⁽²⁾

דולר

ליש"ט

יין

אירו

פר"ש

(1) תרחיש קיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

(2) רגישות ההון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 442.6 ו-467.8 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2018.

סיכון בזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.

סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון, וכן לא נצפו אירועים חריגים מהותיים.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות נזילות במהלך התקופה. ברבעון הנוכחי המשיך הבנק בפעילותו לגיון מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2019 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342, כפי שתואר לעיל.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2019 הסתכם ב-122%. כאמור לעיל, במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-9.0 מיליארדי שקלים חדשים.

גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 199.5 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2018, להיקף של 207.8 מיליארדי שקלים חדשים ביום 30 בספטמבר 2019, גידול של 4.2%.

במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 153.2 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 5.2% לעומת סוף שנת 2018. במגזר צמוד המדד גדל היקף פיקדונות הציבור ל-15.1 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 4.7% ובמגזר מטבע חוץ עלה היקף פיקדונות הציבור ל-39.5 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 0.3% לעומת סוף שנת 2018.

לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות".

סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני.

הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, ומהמשך שיפור הבקרה ותדירות ההדרכות, והמשך ייעול תהליכי העבודה בתחום.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי איכפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ; בפעילות עסקית שמקיימים נציגי הבנק במדינות זרות וביחס לכספים של לקוחות ישראלים פרטיים המושקעים בחוץ לארץ.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי

ארגון ה-OECD (CRS - Common Reporting Standard).

תיאבו הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי.

סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, בין היתר, על ידי עדכון נהלים, מיכון תהליכי עבודה, קיום הדרכות וקביעת סניפים מתמחים לפעילות מול לקוחות אלה.

הבנק מקיים באופן שוטף מבצעי טיוב לעדכון ותיקוף המידע הקיים על לקוחותיו. הבנק ביצע את שני הדיווחים הראשונים בגין השנים 2017 ו-2018 בהתאם לתקנות ה-CRS ואת דיווח FATCA בגין שנת 2018.

לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2019

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מאי ציות להוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור. תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מאיסור הלבנת הון ומימון טרור הינו אפסי. סיכון איסור הלבנת הון נותר ללא שינוי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני, זאת לאור המשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות. המערכת הטכנולוגית לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית. לפרטים נוספים בדבר סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנדלית, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 לא אירעו אירועים שהשפיעו לרעה על מוניטין הבנק. לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי-עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי מניות בנק אגוד לרכישת 100% מבנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות. ביום 30 במאי 2018 התקבלה החלטת מלא מקום הממונה על התחרות להתנגד למיזוג בנק אגוד עם ולתוך בנק מזרחי טפחות. הואיל ולא התקיימו תנאים מתלים לפרסום הצעת הרכש, הרי שלפי הוראות ההסכם, נחשב ההסכם כבטל מעיקרו החל מיום 27 ביוני 2018 ("המועד הקובע") ואין למי מהצדדים לו התחייבויות כלשהן הנובעות מההסכם ו/או טענות כנגד הצדדים האחרים בהסכם. ביום 5 באוגוסט 2018 התקשר הבנק עם בעלי המניות בבנק אגוד בתוספת להסכם, על פיה הוסכם כי המועד הקובע המוארך יחול בחלוף שנה ממועד חתימת התוספת להסכם וכי הצדדים וכן אגוד יגישו ערר על החלטה. ערר כאמור הוגש לבית הדין לתחרות ביום 6 בספטמבר 2018 וכן הוגשה תגובת רשות התחרות. ביום 8 ביולי 2019 התקשרו הצדדים בתוספת מספר 2 להסכם, לפיה, היה ועד ליום 30 בנובמבר 2019 יינתן פסק דין לפיו הערר נדחה, אזי יבוטל ההסכם ואולם אם לא יינתן פסק דין בערר עד לאותו מועד, יהא כל אחד מן הצדדים זכאי להודיע לצד השני על דחיית המועד הקובע ליום 31 בדצמבר 2019. התממשותה של עסקת רכישת בנק אגוד, אם וככל שתתממש, תאתגר את הבנק בשל מהלך המיזוג התפעולי של שני הבנקים לצד המשך מימוש יעדי התוכנית האסטרטגית הקיימת של מזרחי טפחות.

לפרטים נוספים בדבר הסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד והתוספת, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017, דוח מידי מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא 01-053347-2018), דוח מידי מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא 01-060643-2018), דוח מידי מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא 01-072859-2018), דוח מידי מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא 01-070000-2019).

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית לעיל.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018. לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ובמכשירים נגזרים וחשבונאות גידור ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקרות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

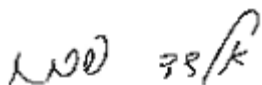
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקרות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מועד ומועבר לנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקרות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2018, בוצעו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2019 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 בספטמבר 2019 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019, הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלדד פרשר

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, כ' בחשוון התש"ף

18 בנובמבר 2019